

LANTOS KÖLTEMÉNYEK

RÉSZINT A RÉGEBBEN IRTAK KÖZÜL NÉMELY DARABOK IGAZITVA,
RÉSZINT UJABBAKKAL BŐVITVE.

Négy könyvben.

ELSŐ KÖNYV.

IRTA
MAGYARÓSI SZ. JÓZSEF.

Sz. Udvarhelyen 1861.*

Brassó 1865.
Nyomtatott Gött Jánosnál

* 1861 nem a mű készítésének, hanem másolásának éve, minthogy az egyes darabok címje alá fel is van jegyezve készítésök ideje.

TARTALOM

1. Régi hőseink.
2. Az ifjakhoz 1848 előtt.
3. Erdély férfiaihoz, az 1834-dik évi hongyülés alatt.
4. Egyesség.
5. Az Észak-amerikába költöző Lengyelek. 1833.
6. Rugács mint pásztor, tatár rabságban.
7. Szerencse.
8. Alárendelés.
9. Gróf Bethlen János ifju növendékéhez a költő K. Bunon.
10. Ugyanazon ifju Bethlen Jánoshoz vallásban megerősítéskor, aug. 13. 1828. a nevelő, mint hitszónok.
11. Nagyvárosba induló ifjuhoz, K. Székely Károlyhoz, midőn Bécsbe utazna 1843-ban.
12. Gr. Haller József és János virágkorban elhalt ifju testvérek emléke, Fejéregyházán.
13. Szép Bethlen Birinek, gr. Bethlen Gergely szeretett leányának halála Búnon. Atya és barát. 1827.
14. Rokonság a különbségben, és boldogság a közepszerűségben.
15. N. Enyedi tanár Ince Dánielhez.
16. Szökökut Fejéregyházánál. Gr. Haller Jánoshoz.
17. B. Bánffi László emlékére, ki meghalt hongyülés alatt, mint követ Pozsonyban 45-ik évében, Télhó 20. 1840.
18. B. Kemény Simon A. Fejérmegyei főigazgató árnyékához.
19. Váji Elek M. Vásárhelyi hitszónok, Szász József Telekikönyvtár főfelügyelője, és Mátyus György orvos emléke, M. Vásárhelyen.
20. Köteles Sámuel sírjánál.
21. A szép természet, mint a béke és egy jó fejedelem képe. 1834.
22. Erdély.
23. Ébresztés harciasságra.
24. Bacchus mint béke nemtöje. 1846.
25. Pyrrhus király.
26. Év és élet korai.
27. Orvos Óprához. Oct. 20. 1834.
28. Esztendő utolsó estvéje. 1837.
29. Ugyan év utolsó estvéje. Sz. Udvarhely 1841.
30. Simó Ferenc r. katolikus kir. kamrai ügyvédhez, jul. 12. 1847. midőn a sz. udvarhelyi ref. főtanodának 400 darab ezüsthuszast ajándékozza tőkéül. Ugyan Simó Ferenc lelkéhez, tíz év múlva.
31. A közepszerben megelégedő bölcs.
32. A zsobrák.
33. Az öt szép leány.
34. Keresztelése egy várt fiunak, mig atyja országos követ vala.
35. Gr. Bethlen Éliza nászán. 1828.
36. Az anya. Gr. Bethlen Ferencné, gr. Bethlen Károlinához.
37. Gr. Torockai Miklósné, gr. Bethlen Johanka Esztere keresztelésén, feb. 4. 1826.
38. Egy jó nő képe. Gr. Bethlen Sándorné, b. Kemény Máriaéhoz.
39. Hegedüs Sámuel tanárhoz, midőn mint hitszónok költöznék Kolozsvárra. 1829. Nagy Búnon.
40. Az élet, Ánákreon nézponyjából.
41. Vigasztaló.
42. Télderítő.
43. 1827-évi híres szüret. N. Búnon.
44. Méla érzemény.
45. Homoródi fürdőn, aug. 10-én 1838.
46. Hazai föld látogatása.
47. Bucsú a Musatól. Aug. 10-én 1832.

Első könyv.

1. Régi hőseink.

Hányan valátok? s kik? nemes őseink!
Dicső korunknak hajdani hősei?

Ébreszd fel őket, lantom, édes
Láng melegít, nagyokat dalolnom.

Volt nemzetünknek, volt ragyogó kora,
Hogy Attilától reszkete félvilág,
Az egykor büszke, nagy Rómának
Oszta parancsokat ő, s adót rótt.

Konstantinápoly új koronássa is
Ifju Theodóz már csak aranyival
Vásárol órgyilkost; de a hős
Fölfedezé okosan az ármányt;

Száz font aranyát, mint Bigilás hoza,
Tábornok Orestes követ, önnyakán
Volt kénytelen zacskóba vinni,
Szemrevetésivel Attilának.

Melyekkel Eszlás hún követ, élesen
Az ifju császárt feddje meg, élete
Ellen miért szó cselt, kit a sors
S kardja tevé neki védurává?

Győzelmesen jött majdan a várfokos
Kárpátokon át Álmos, Ugek fia,
Árpád s királyink atyja, honot
Nagy Duna szép terein keresni,

S hová a természet maga oly pazér
Kézzel teríté kincseit, e honon,
Almás vizénél verve Gélut,
Megtelepül Tuhutum vezérünk.

Mindig nagyobbult: Hunyadi szomja kincs
Nem volt; mi drágább, mint a dics és arany,
Tartás sajátjának hazáját;
Zsoldot adott maga tizezernek;

E nemzetünk hű Miltiadese ont
Kicsin erővel, tizszeresen török -
Vért, mint honunk, s Európa vára,
Díjul, a vármai honi vérért.

Szent Imretér! szólj, Hunyadi és Kemény,
Miként cserélnek életet és halált?
Mint vív a honfiság, barátság,
S győz a nemes csere oly dicsően.

Kiket soroljak, kétlem, utánnatok?
Lógódit, a nagylelkű szabácsi hőst?
Vagy Mecskeit, Dobót, Egerben?
Bátorit és Kinizsit, Kenyéren?

István, a vallásbéke Numája él
Mint halhatatlan név; de a jó, - igaz -
Szépnek hatalmas védje, Bethlen;
Mily melegen veri őtet a lant!

Vérrel tudott csak Rozgonyi, Bátori
És karddal irni, harcmezején örök
Nevet magának, mint te, Ország!
Tettbe' nagyok, nem üres beszédben.

Hosszu bajuszu Tost, Kadisát, Kemét,
Kürtös Leelt, Kundot, kocsagos Budát,
Szakállas Geizát, nem beszéd; nyil,
Kard, buzogány teve hős nagyokká.

Vitéz Szilágyink! véredet a Duna,
Partvárosok közt ömledező habon,
Tőlünk török külföldre vitte;
Büszke, neveddel, azonba földünk.

Usz, gőzhajóként, ifju Bakics, zajos
Elbén keresztül, szája leszen keze
Kard vinni, mint perzsalángot, a szél
Torka repít folyamon is által.

Gyúl két szemének lángja, habok között,
Gyúl lelke arcán győzelem, dicső
Tények lehetnek, szomja-oltó
Enyhület, e fiatal kebelnek!

Zsoldért ki harcol? szolga csak; a derék
Honért skirályért. Pálfi, lovas vezér
Győz; és ezerszer száz aranyat
Nem fogad el, nemesen kigyulva:

„Oh jó királyom! - mellre üté kezét, -
Itt, vér királyom, s a haza, édesebb
„Jutalmat ennél nem tetéznél
„Rám, koronáddal is”: ezt viszonzá.

De nem ragyognak csillagok, és nap egy,
Külön egen csak; benyeli a Duna
Folyamjait kettős honunknak:
Zrinyi nagyobb, nemesen lemondó.

Drágább ruháját válogató keze
Nem reszket, ebben dült ölelésire,
Mint vőlegény nőjének, ebben
Öltöze fel bizonyos halálra:

A szép menyasszony, Rózsahegyi anya,
Könyes melléhez nyomja kicsin fiját;
Kőhídra néz bucsuzva a férj,
Nem feleségire, nem fijára,

Bár visszavonzó érzélem, olvadás,
Tulzó erényü bajnok előtt is, ily
Mosolygó gyermek, anyja karján,
A kire cseppene pár meleg köny.

„Legyen ma véres példa, vitéz csoport!
Mond: „arra próbánk, hogy soha nem viselt
„Békót szabad láb, míg kezében
„Kardos erő vala, vér ereben;

„Mutassuk azt meg, honfi barátaim!
„Hogy még magunk is hű rokonok vagyunk,
„Azon derék kétszáz vitézzel,
„A kiket, omladozó falakból

„Kitörni látott eskütörő A g a
A k m e t , Szabács vár nyílt kapujába’, vont
„Karddal, midőn L ó g ó d i bajnok
„Akmet agára rohan merészen.

„Nyitott kapunkban, torka, ha ágyu lesz
„Mindjárt az Ozmánnak, ha reánk dübög,
„Lármás örömben, izrerontó
„Vasdarabok legyenek, verésink.”

Meghalva volt már ősz Szolimán dűhe,
Midőn a várból Zrinyi kitör vala;
Vett Hunnián, csak Zrinyi lelkén
Nem vehetett Szolimán hatalmat.

Vérző oroszlán, nem leszen együgyü
Őz a kegyetlen tigris előtt soha;
Egy százzal a véres csatában
Szembe csap, ölte ölettetik meg:

Zrinyink imigy vív, a deli J u r á n i c s ,
I s t v á n f i , C s á k i örjei közt, elébb
Hatszáz török hull el előtte,
Térdire bukva is öl, halálíg!

Igy verve lantot, közbe sohajtozok!
Hogy nemzetünknek nagyjai, olyanok,
A milyeket megzenge lantom,
Nincsenek e mi korunkba’ többé!

Nem horda hajdon gyáva igát, puhult
Meghódolással harcias Ázsia
E népe, három századon át
Nem vala szolgálai türedelme.

Nagysága, három tengerekig hata,
Bált- s Adriától a Feketéig: ez
L a j o s - s M á t y á s u n k szobra; gyászol
Tégedet e jelenünk, dicső mult!

2. Az ifjakhoz 1848 előtt.

Király és hon iránti hűség.

Jobb honfiak fénypontja ma, egy nemes
Írány, hogy ember, nem nemes is, kevély
Zsarnok hatalmassal tudatni;
S más balitéleteket legyőzni;

Gyógyítani sérült hon sebeit, javát
Magasb, virágzóbb létre emelni fel;
Közvélemény szégyenpadára
Vonni tanácsosokat, bírakat,

A kiknek ármányterve miatt aludt
Értelmiségünk eddig; az árulók
Mindég gyanusíták a hív nép
Jobb fejedelmei bizodalmát.

Mert nemzetünkben, a nemes és magasb
Becsületérzés, s honszeretet, soha
Nem volt hiány, jelen s utókor
Tisztelet áldozatát kívíni.

Erélyre, ifjak! harsona, most L e e l
Kürt legyen, a hon sorsa, korunk szava!
Az ősi vérrel nyert szabadság,
Ujra teremtetik, ifju vérrel.

3. Erdély férfiaihoz, az 1834-dik évi hongyülés alatt.

Mint életünkben, ugy van a nemzetek
Életkorában, ifjuság; sok év
Könnyelmü vigalmából érik
Férfiúságra, a tettevágyás.

Sok elpazérlott évek alatt, tömött
Gyülpontba nyugvó lélekerő, feszült
Mellből, teendőt mér, tekint kárt,
S tenni rohanva, határt nem ismér!

Munkára ébredt ifiu férfiak!
Hallom, miként ég bennetek, a haza,
Törvény, szabadságunk iránt, új
Lelkesülés tüze, nagyjainkban,

Hallom, s örömköncseppeket öntözök
Komoly mosolygás színeiben, midőn
Hosszas hanyaglás, és a korszó
Tényre idéz valahára minket.

Hallom, minő közlelkü iparkodás
Erénye lángol bennetek, a kiken
Még káros álom nyugva, addig
Ős örökünkbe lopóza önkény.

Mit mulatott el e haza, mekkora
Tömegre nőtt a nemzeti sérelem,
Mit veszte: látván, jajdulása
Most keserü panaszárba ömlik.

Azóta ah! sok kárhozatos, gonosz
Honáruló, sok önhaszonon kapó,
Istentelen terheltetéssel,
E haza jogait elrabolta;

Törvényeinknek, többszöri sérelem,
Egy lassu rágó férgé, s z o k á s leve;
E gyászkorunk mérges gyümölcsei:
Vád, feladás, hivatalra vágyás.

Most nem szerelmek lágy epedésivel,
Most a hazával van tele kebletek;
Elébb magát alkotta újra
Lelketek, és azután hazánkat.

Igy szép a polgár, mint haza férfia,
Ha érdem, erkölcs, ész nemesíti; nem
Csak ős dicsőségével, alvó
Nagyjainak, hiu kérkedékeny.

Igy élni, célunk, hogy heves ifjuság
Lángkölteményét, váltsa fel életünk
Nyarán, őszén, értelmiségünk
Értt tudománya, s erényes élet;

Igy; mert a tündér alkalom elrepül;
S ha semmi új jót nem hozza, nem hagyja,
Bucsuvevését bánni, késő;
Gyors a jelenkor, ez a mi kincsünk.

Nagy volt s hatalmas, Hunyadi, Nagy Lajos,
S Mátyás királyunk éveiben, nemes,
Hős nemzetünk; nagy birodalmunk:
Nem leszen ez soha elfelejtve.

Már a dicsőség erről örök kezes.
De akkor a kard vajmi kevés időt
Hagyott miveltségnek, s a tollnak,
Hogy nemesüljön az értelem, sziv.

Sőt csak minap még, vallja meg önszavunk,
Lankadt ezen hon ifjusága, egy
Belső emésztő sebbe', melyből
Nem vala képes, erőre jutni.

Erkölcsei volt e seb, puha kényelem,
Munkátlan élet kelleme, mely miatt
Kedveltük a könnyűt, negédest;
Lelkierőnk feszülését untuk.

Érzékenyül fáj, látni, midőn kicsint
Csinál a lankadt lányka, felületét
Nem kinező belső sebéből,
Sír külön anyja, komoly az orvos.

Igy lankadának lánykaru kényelem
Ölén a tized szép fiataljai,
Feledve hont, a rózsapárnán
S buskoda honanya, honfi, költő.

Ezért jövendőlt Kisfaludink veszélyt,
Ezért kesergett Berzsenyi hő melle,
És ifian búsongva zengő
Én, kicsinyebb is, ezért sohajték.

Ezért teremté a magas érzetű
Széchényi lelkes műveit, és ezért
Írá aranytollal szívünkbe,
Hogy valahára föleszmélendjünk.

Ez lelkesíté honi Zsibónk fiát
Nálunk is, ügyünk hős Vesselényijét,
Nem sunda önzés; hon, s a népjog
Dördüle grachusai nagy melléből,

Kár volt, hogy eddig rejtve aludtanak
Bennünk e magvak? Minden erőnk elébb
Alusznak. A t e r m é s z e t is szűz
V é n u s elébb; anya nem hamar lesz,

Csak úgy, midőn, mint egy fiatal koru,
És szép Apolló, majd az I d ő , vele
Egybekelend, s a békesség egy
H y m e n , ez isteni nász vezére.

Ily képbe látom fejleni e korunk
Magas, reménydús elveit, így hazánk
Egy szebb jövendőjét eléri
Még fiaiunk kora, minket áldva.

A roszba egy mély, törpe lesülyedés
Nem lenne ismét ily felemelkedés;
Nem volt gyökös romlásba' lelkünk,
Nem vala aljasodás ez alvás.

Meleg dalommal lángolok én, midőn
Most élek, idves korba' tivéletek!
Kik egy erővel, éles észszel
Véditek emberi jogainkat.

4. Egyesség.

Ha egyesülnek kis folyamok sokan
Egy köz folyamban, terhes erős hajót
Megbírnak: egyessége észnek
És akaratnak, erőnek, ez győz.

Igy lesz a törvény, több akaratból egy;
Forrása ennek, minden igaz szabad
Polgár mellében van; nem önkény
Oszlja parancsolatit szabadnak.

Dicső jövőndőt látok előre én;
Mindég olyan hű lesz a nemes magyar
Királyához, mint rántva kardját
Hiv vala Mária Tréziához.

Mint áll a kardos Pálfi, nádora
Meghalni készen, s véle egész haza:
Igy áldozik vérével Árpád
Népe időnkbe' is, így örökké!

Csak minden oly fő, melyre letéttik
István királyunk szent koronája, és
Minden olyan nyelv, mely megesküdt
Ős jogainkra, szokásainkra,

Mozdithatatlan légyen ez eskütől,
Csak védje törvényinket, a melyeket
Vérrel szereztünk, s úgy fedezze,
Mint a hazát, ezer év, s a Kárpát.

A mai Césár lám ma is, a Korosz,
Ki önmagának s véreinek raka
Fejőkre kardos kézzel anynyi
Elragadott koronát, hatalmat.

Hiába próbált tégedet hű magyar
Hűségtelenség bűnibe ejteni,
Hiába vont Rákos meződre
Lázra tüzelni, királyod ellen.

Csábithatatlan hű vala nemzetünk
Mint hajdan, úgy most, önfejedelmihez,
Törvényihez s önön magához,
Hajdani őseihez, nevéhez.

Nápoleonnál nem csak a Moszkvai
Éhség, hideg, tűz, nemcsak a sors, hanem
Erősb a hűség és szabadság
Szelleme és örökös hatalma:

Az elnyomás vasjárma alatt hazug
Rabszolga, ész, sziv, hogyha álútakon
Csak kémje, nem bírja, tiltott
Gondolatinknak, a zsarnok önkény.

Nép s egyeseknek jogaiért, szabad
Gondolkodásért vítt, a szokás körén
Tulszárnyaló lánglelkű Kálmán;
Tiszteli őtet ezért a nemzet.

5. Az Észak-amerikába költöző Lengyelek. 1833.

Sie tristes affatus amicos:
Quo noscunque feret melior fortuna parente,
 Ibimus, o socii, comitesque,
Nil desperandum Teucro duce, et auspice Teucro,
 O fortes, pejoraque passi
Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas,
 Cras ingens iterabimus aequor.
 Teucer apud Hor.

Örökre elhagyunk már, Európa!
Ledőlt itt polgári létünk oszlopa,
 Nincs véled több öszvehuzó közünk,
 Könnyinkkel utoljára öntözünk.

Lábaink országodat bevándorlák: -
Vigyetek kedvező szelek, vitorlák!
 Indulásunk késedelmes és gyors,
 Legyetek jobbak hozzánk, mint a sors.

Ha hazánkat veszítjük, ha ily nagy kárunk,
Ha nagylelkű nem tuda lenni cárunk,
 Légy te jobb, mint ő, dühöngő orkán,
 Hadd lássunk napot, ködös ocean!

Europa tőlünk, kik most bujdosunk,
S mindentől, ki szerencsétlen sorsosunk,
 Halljad a hálát és köszönetet,
 Szállást, kenyeret adál s öltözetet.

Mig benned vándorlánk, mint szökevények,
Ámerikába megyünk, jövevények.
 De meghalni hagytad honunkat,
 S vérrel védelmezett szabadságunkat.

Ezért a késő emberiségre,
Mint a köd a tengerről az égre
 Magasan emelkedik, hivatkozik
 Panaszunk, mely hazánkért siránkozik.

Csak három gyermek, s anya jó velünk,
Kiket látván, elolvad kebelünk.
 Mi hatszázan, nőnktől, gyermekinktől,
 Szibériába hurcolt kedvesinktől,

Elszakasztva, elfelejthetetlenül,
Szabadság-, hazátlanul, földetlenül,
Keserűbb, sósabb tengert hullatunk,
Mint a milyen tenger van alattunk.

Nem használt se fegyver, se kérelem,
Gyógyítatlan a nemzeti sérelem.
Lengyel-földünkről csak a nap jó velünk:
A reménység szavára nem ügyelünk.

Kihült hamis ígérete koha,
Nem hiszszük hazánkat látni soha,
Ha nem ereszkedtünk hegyes fegyverbe,
Jertek szökjünk mindnyájan a tengerbe.

Hallván e kétségbeesés szavait
Egy, így szólítja föl több társait:
„Halljátok társim, lengyelek halljátok!
„Prondzynski akar szólani hozzátok!”

Csend lön: Prondzynski szól, mint tanácsadó,
Könnyes szemmel, ajka nyílt, mosolyodó,
Mennél mélyebb keserv nyomja belsejét,
Inkább feszíti szavai erejét.

„Bús barátim! én is vezértársatok,
„Kivel Visztulánknál úgy harcoltatok,
„Mint a Magyarok, s a hires hadi
„Vezér, Belgrádnál a nagy Hunyadi.

„Mint Themistoklessel Szalamisnál,
„Mint Miltiadesszel Marathonnál,
„Honfiai, haza ellenségével,
„Hasonló karral, bár más szerencsével.

„Prondzynski, vándor Teuceretek
„A sors csapásit osztom veletek.
„Hazánknak, hevült képzelődéseitek,
„Végelszakadtát láttatja veletek:

„Türjük fájdalmunkat, e mély gyökerűt,
„Megérleli az idő a keserűt:
„Könnyebb a seb, fájdalom, szenvedés,
„Ha köz a bánatos részesedés:

„Elbirtátok a kezdet nehézségét?
„S ne vinnétek férfiasan a végét?
„A lengyel több sanyarut is szenvedett,
„De hős lelke sohase kisebbedett.

„Kedveseinkre az emlékezet
„Nehezebbé teszi a nehezet.
„Páh! a néma keservet édesítjük,
„Ha könnyeinket borral elegyítjük!

„Nem halt meg szabadságunk, föltámad még,
„Megboszszulja vesztét az emberiség.
„Majd a tenger olyan földre vezet,
„Mely nem ismer kötetlen, zsarnok kezét.
„Ott van a szabadság dicső széke,
„Emberi jogok szép menedéke,
„Ha honunk hajója öszvetőretett,
„Majd építünk mást, el nem csüggedett
„Erővel, mint az el nem csüggedő,
„Törést kiépülő kereskedő.”
E biztosításra lecsendesedtek
S hajóra ültek az elkeseredtek.

6. Rugács mint pásztor, tatár rabságban.

„Pogány földben gyökerezett életem,
„De édes honomat nem felejthetem
„E föld kőszirtekkel tornyos Bután,
„Hol viszhangoz sípom, juhok után,
„Melyek most e habos Buremputernek
„Füves partján körülöttem hevernek.
„Mosolygok s könnyezek itt ülésemben,
„Hogy bácsbotot mutat a víz kezemben,
„Melyben egykor kard villáma fénylett,
„Akkor lelkem más sorsot remélt:
„Most búfuvalom, minden hang körülöm,
„Miolta e tatár határt kerülöm.
„Ha Béla s tornyos Dunánk eszembe jut,
„Agg arcomról töröl kezem meleg bút.
„Ez átkozott helynek vad Mongola,
„Egyetlen kis fiam! szétkoncola!
„A Duna partján hú nőmnek ölébe,
„Nőmnek is lándzsáját döfé szívébe;
„Én mint kigyók óriása kegyetlen
„Tigris szorongatva öl, fegyveretlen
„Kézzel is őt izre marcangoltam
„Volna, de rabszíjra fűzve voltam.
„Keljetek fel jámbor juhok, veletek
„Megyek most a bércekre, míg mehetek.

7. Szerencse.

Halljad nagyság! hír, dús Midás!
A szerencse mily forgó!
Zrinyilelkű Leonidás
Özvegye, a hősnő Gorgó

Legbüszkébb gyönyörüsége
Hogy ő nyujt koszoru babért
Annak, kiben szent tűz ége,
Hontól nyerhetni pályabért.

Themistokles ez Spártában:
S itt csak öröme van oka.
Más sors várja Perzsiában,
Ott mély gondtól mord homloka.

Szeme zavaros lángjából
Merőn néz, de nem könytelen,
A sors arany poharából
Mert mérget inni kénytelen.

Szükségszülte ígérete,
Hogy védkirálya részére,
Mit, mint honfi nem tehet,
Hon ellen lesz honvezére,

Helyezé ily állásába
Védül kérni a győzöttet,
Nem hordozhatván honjába'
Az irigység ily szülöttet.

A szerencse egy szép Gorgó!
Kezében egy arany alma,
Melynek márvány uton forgó
Játéka és diadalma.

Egy ártatlan gyönyörűség
Által vezetett, nyílt kellem,
Gondtalan vidámelműség,
S egy dicsvágyrab: mily más jellem.

Öröme lantolásában,
Mily boldog egy Ánákreon
Mig tündér Hélénejében,
Békételen Nápoleon.

Az, fejedelmek barátja;
Periklesé mellett szobra;
Ez mindenütt Hudsont látja,
Parancsnokát, balra, jobbra.

Tűzokádta kődarabon
A nagy fogoly vizség között,
Látja a változó habon,
A szerencse miként győzött.

Igy búsong a mord oroszán
Rostélyos vaskalitrában,
Igy a rabsas kastély ormán,
Elveszett szabadságában.

Sors koronát Midásnak nyujt,
Ki nem egyéb, mint egy pénzrab,
Nem tud, nem érez közjót, sujt,
Kedélye futócsillaghab.

Gyáva báb, mások kezében,
Nőt, gyermeket, szabadságot öl,
Hűtlen szóban s esküjében,
Törvényt szentesít és töröl.

Sors száműz honmegtartóját,
Legméltóbbat koronára,
S az emberiség rablóját
Felülteti biborára.

Vagy azt, ki csak egy koronát
Nem elégel, békét felbont,
S addig míg minden rokonát
Királyá nem teszen, vért ont.

Félvilág felforgatása,
Szerencsének, bibelődés,
Emelése, buktatása
Jádzi, mint a képzelődés.

8. Alárendelés.

Nyári reggel, napkelése- és tele hold enyésztekor.

Kél a nap, enyészik a hold,
Félkörben, sáppadt, s piros fény,
Melyet két hegy temet s felold,
Nagy példa, intő tünemény.

Hogy egész föld hallja, lássa,
Int, minden makacsot kábát
A hold álló óriássa,
Merőn szegezve jobb lábát.

Most midőn a napra ugy néz,
Mint egy hős termetű vitéz,
Mint egykor Szilágyi Mihály,
Ha parancsolt Mátyás király.

Int mindent a tiszteletre,
Törvény- és rendszeretetre,
Hogy ha felsőbb kész jót tenni,
Alárendelt tudjon lenni.

Kevés hazafi, s katona
Lelke oly nem irigy s nemes,
Hogy bár jutalma korona
Lehetne csak oly érdemes.

Mégis inkább akar hadi
S polgári dicsőségével,
Ugy maradni, mint Hunyadi,
Koronátlan érdemével.

Vagy magát úgy hátravonja,
Mint Kapisztrán, mihelyt honja
Legnagyobb férfია szól
S annak helyet adva hajol.

Szerénység legszebb erénye:
Hazájának java, fénye,
Ha látja, hogy nagyobbodik,
Maga önként lesz második.

9. Gróf Bethlen János ifju növendékéhez a költő K. Bunon.

Elvész útas Musám, s az út,
Az tévelygő, ez töretlen,
Míg hozzád felhatol ős Bút!
Vagy te hozzád első Bethlen!

Vagy hozzád Bethlen Olivér!
Hős védje Cseh gyámolatlan
Vencelünknek királyi vér
Hűségben tántorithatlan.

Ma törzsököd oly fájának
Árnyékában lantolok én,
Melynek az idő folytának
Nyolc századja ül már fején.

Ős agg mesék virágai
Közé által terjeszkednek
Tős-gyökerei, ágai
Mohosult régiségednek.

Midőn feledésbe dült száz
Család, István király olta
Él fényben a Bethleni ház
E napjainkig azolta.

Eltünetek Bátoriak!
Honi egünk csillagai,
Eltünetek, Rákóciak,
Szabadságunk bajnokai.

Mái nagyjaink sorában
Nem látunk, dicső Magyarok!
Oh két testvér-hon javában
Őszült fejek, megtört karok!

Ország, Rozgonyi, Perényi!
Vezérek, birák, nádorok,
Egykor hazánk első fényi,
Ma mohlepte kövek, porok!

Hol élsz?... Csak örök hiredben
Oh áldott királyunk atyja,
Hunyadi; nem törzsöködben;
Nincs Zrinyinek ágazatja.

Mit nem metszel el létében
Idő! magad szakadatlan?
Nem maradhat épségében
Semmi kezed közt bántatlan.

Oh idő, magadat szülő,
S emésztő végetlen kigyó;
Minden porlandó örölő
Fogad közt?... Nem a szép és jó!...

Tanusit ifju unoka
E szigetes kertű Bun is!
Fénylik még ősid nyomdoka
Országoson s e falun is!...

Ősatyád Bethlen János élt
Egykor itt szép kastélyában,
Megtartva honfi irányt, célt
Zajos idők viharában.

Neje Váradi Borbára
S önneve csaknem por leve,
De az érdem kapujára
Vésve él halhatlan neve.

Mit ér régi nem, királyvér?
Érdemet nem adhat nemünk.
Arany-kigyó, hatytyu mit ér?
Ha nem cimerez érdemünk.

Az érdem egy aranyalma
A mérges kigyó szájában;
Idő, irigység rágalma
Nem ejt csorbát nagyságában.

De ámbár hogy nagyok ága
Levél, ez nem érdem neked:
Mégis elődöd nagysága,
Erényre segéd emléked.

Egyesült sugár szőnyegen
Ha nemtelen fa lángot kap:
Te vagy oka ha hidegen
Maradsz, mint üveg, nem a nap.

Hogy érzel ifju?... Szabadság
Nemzetünknek jelenkora! -
Háromszázados szolgaság
Néz fel az aluvó honra.

Nemzet úgy birja nagyságát,
S csak úgy nemzet, ha harcias,
Ugy győz le ármány gázságát,
Ha el nem puhult, férfias.

Nemzetünk hányszor tett csudát?
Kicsin nemzeti sergével,
Ha ránk tört, ha vívta Budát
A török százezerével.

Ne feledd, mit tett Egernél
Dobó, Zrinyi Szigetvárnál,
Mit tett Szondi György Drégelnél,
Mit Losonci Temesvárnál?...

Pálfi Miklós lelkesedve,
Ne feledd: hány várat veve
Viszsza?... Belgrád hogy volt védve,
Tudatja Szilágyi neve.

Ha nem rozsdás ész, kard bután,
Tudod Budát másfélszáznyi
Nem lankadó küzdés után,
Mint mászta meg Petneházi

Hogy hét fejedelem víva
Mária ellen irtólag,
Minket nemde sirva híva?...
S megtartók ragaszkodólag.

Hogy hadözönbe sodróda,
S Nápoleon felhiv minket:
Ferenczet nem hagytuk oda;
S elismerte hűségünket?

Mutat Europa példát,
Ilyen kitartó hűségben?
Mutat népet, mely királyát
Igy védte vészben, kétségben?

**10. Ugyanazon ifju Bethlen Jánoshoz vallásban megerősítésekör,
aug. 13. 1828. a nevelő, mint hitszónok.**

Ifjú kedves növendékem!
Adj jobbkezet s lelket nekem.
Egy forró kéz, egy érző szív,
Téged erény utjára hiv.

Hajts Istennek térdet, fejet,
Nem emelhet ifju mellet
Szentebb eskű, nemesebb cél,
Minthogy honnak s erénynek él.

Légy hív valláshoz, erényhez,
Légy ellenszenvü önkényhez,
Lelked nemes szilárdságát
Jó ügyben önállóságát

Reménység, gyáva félelem,
Kár, haszon, vér, szenvedelem,
Hivatalvárás, szerencse,
Ne ferditse, ne rettentse.

Látod nekünk, szülőidnek,
Tanítód- és testvéridnek,
Köny s öröm ragyog szemünkben;
Mert benned szép reményünkben

Látjuk a lelkes hazafit,
Hiv barátot, jó atyafit,
S haladni majd, mint férfiut,
Miként látánk, mint ifiut.

Ha pályádon úgy tekintünk,
Utadra virágot hintünk,
Ha téged, benned nem lelnénk
Akkor könyezve ölelnénk.

Jobb nevelés, fő-eredet
Több jóra hív fel tégedet;
Külső belső jelességed,
Mindannyi kötelességed:

Közlelkeknél többet tenni,
Cimed, neved disze lenni.
Külső szín csaloka tükör,
Bűn mosolygása mérges tőr.

Ettől kérdeznél célt, utat?
Mindent rózsaszinben mutat.
Hidd: egyszerűbben nem vezet,
Nem nyujthat barátibb kezét

Szelid erényre semmi más
Védlélek, mint a szent vallás,
Ez az erény biztos védje,
Nemcsak, de testvér segédje.

Ez gyémánt a koronában,
Ez kincs szegény kunyhójában,
Balzsom ez, ha vérzik a szív,
Ha komoly kétségekkel vív.

A világosság tömege,
Ez által léssen melege
A hideg tudós lelkének
S beteg csüggedt reményének.

Szabadságügy mikor féle?
Ha vallástűze s kard-éle
Vív szabadság bajnokinál
Gusztáv,-Turzó,-Bocskainál?

Csak kort, csak helyet cserélünk
Mi, kik rendre halunk, élünk.
Fennmaradunk gyermekinkben,
Élünk nemes tetteinkben.

Kiknek nincsenek gyermekink,
Erényink, szép emlékeink,
Szív és ész remek művei,
Emlékezetünk örjei.

„Most, oh világteremtője!
„Légy ige-testesítője;
„Hogy légyen hitünk gyümölcse
„Életünk tiszta erkölcsé.

„E szép ifjunak könnyei
„Egy rózsza harmatgyöngyei.
„Áld meg, hogy a mi most remény,
„Legyen életében erény!”

11. Nagyvárosba induló ifjuhoz, K. Székely Károlyhoz, midőn Bécsbe utazna 1843-ban.

Ifju! légy munkás eleven,
Mint a természet tavaszsa,
Lelked szép, jó, nagy gyulaszsa,
Kapj a dicső hiren, néven.

Van pályádnak két Sziréne,
A bíbor ágyu tunyaság
S az édes mérgű bujaság,
Vívj e kettőnek ellene.

Amannak ágya, bölcsője,
Káros, s bűnös nyugalmadnak,
Ennek öle, szép korodnak
Rózsás halmu temetője.

Virágos réten kezdődik
Örömeik csergetege,
Siralmaik rengetege
Fertős örvényben végződik.

E mosolygó leányoknak
A mivel édesen kínál
Varázshelyek, az halál;
Ne hidj a szép halványoknak.

Sok ifju tőlök gyönyörét
Vásárolta erényével,
Egészségével s életével;
Kerüld e bálványók körét.

Igy intve, nem vezértelen
Sem szerelem, sem dicsőség,
Miktől ifjui kebel ég,
Igy lesz pályád veszélytelen.

Én a következt huzom
Könnyes mosolyodásodból,
Nem térsz ki jó irányodból
Adj kezet, ezzel bucsuzom!...

12. Gr. Haller József és János virágkorban elhalt ifju testvérek emléke, Fejéregyházán.

Oh Muzsa! engedd emberi dolgokat
Tekintnem, intés drága kenetjével!
Sérült halandóknak felette,
Isteni ihletített szemekkel!...

Hallám, nemes gróf, a zokogó panaszt!
Hallám melledből, most legelébb!... soros
Könnycseppet is láték szemedből
Most legelébb kebeledbe hullni.

Nincs is valóban emberi szív elég
Erős, ilyen nem várt leverés alatt.
Perikles is sirt egyszer akkor,
Hogy koszorút teve holt fiára.

Sőt hogy megérté Afrika tengerén
A nagy fogoly, hogy Bécsbe vivék fiát
Korunknak is Cézárja egyszer
Könyeze, Napoleon fijáért.

Itt két fijától foszt a halál atyát,
Ott egy atyától két fiait; mohos
Keresdi kastély!... Nagy-Küköllő
Erre ti vagytok erős tanuim!...

Két ifju sír, szép Gábora és szelid
Farkassa Bethlen Pálnak amott, ilyen
Két ifjakot sirat, kizöldült
Buzavetésbe temetve Haller!...

Haller, ki mindig oly komoly, oly szilárd,
Ki a viszongás közt ugyanaz marad,
Ki a körülmények hatalmát
Nem kicsi részbe' kezébe' tartja.

Természet ilyen két remekébe, ez
Ifjak korában, láttam az életet
Legszebb alakjában enyészni.
Ah be rövid kora, a mi legszebb!

Mily szép reménytől fosztva van a haza!
Mily ritka elmét, mely gyönyörű erényt
Metszél el, a még gyenge pejhés
Két fiatalba', halál hatalma!

Oh szembenéző kert!... s ezer illatu
Üvegvirágház! hints örök illatot,
Az ők magánkriptája körül,
És te örökre kerüld, Küküllő!...

Megfosztatott gróf! öntsd ki keservidet,
S törölt szemekkel nézz kiderülve, ha
Elég virágot s könnyet öntél
Holt fiaidra, - figyelj, a hit szól!...

Lesz egy dicsőbb lét e jelen életen
Tul, hol kifejlik szellemi életünk;
Nem halna meg másként az ifju,
Atyja előtt soha, célt nem érve,

Nem volna másként bölcs, se igaz, se jó
Azon teremtmény, a ki szoros határt
És célt kötött minden teremtmény
Lételihez, hogy az azt elérje.

Másként erény, vagy vétek, üres nevek,
Ha szenved a jó, s boldog a bünhödő,
S véres töviszurdalmat ígér,
Mint koszorut, az erénynek a sors.

Nincs Isten, úgy nincs gondviselés!... csupa
Történet által él s mozog a világ,
Minden remélendő csak álom,
Bőv anyag a hit gunyakajra!...

Legjobb barát és orvos a hallgató
Idő, hogy a bú könyje ne folyon, ő
Nem tiltja, sőt könnyharmatával
Ültet a sírra reményvirágot.

Ő a magányból s kriptá köréből új
Hangok közé más színvegyületbe visz, -
S a képzelődés képzi majd, hogy
Rózsahalom leve sirhalomból.

**13. Szép Bethlen Birinek, gr. Bethlen Gergely szeretett
leányának halála Búnon. Atya és barát. 1827.**

- A. Kertembe' imé befűvesült az út!
Melyen kivágott sűrű virágokon
Könyezve kísérok azoknál
Szebb Birimet temetői boltba!...
- B. És a sebes szív enynyi időre is
Gyepézve nincs, oh gróf!?... se nem alszik az
Emlékezet, s tán képzelődés
Néma magány borujába kísér?
- A. A képzelődés orvosol engemet,
Fájdalmaimban ez szelid andalom,
Kiséretében enyhülést ad,
Érzem is: édes a búskomorság.
- B. Vidám középpont, gróf urak, a' rokon-
S szomszéd barátság gyűlhelye nálatok
Két tiszta lelkű Bethlenéknél;
S neked a cinterem árnya kedves?...
- A. Lärmás öröm csak nemtelen éldelem,
Könyelműeknek kedves az, a kiket
Sok könnyü vérrrel gondot üzve
Éltet az ingerek ízes árja.
- Kik, hogy feledjék a kamat özvejét
Fizetni, kártyás lázba merülnek el,
S azt, a ki nem könyelmű, mint ők,
Bosszuvegyült mosolyodva nézik.
- Nem! nem! zajos körvigalom undorom
Nekem, magányom nagybecsű társaság;
Nincs bizodalmom vidor archoz,
Mély, komoly érzetű társ barátom!
- Barátaim közt én a magas, sovány
Gondolkodókat, vagy haloványokat,
Nem a pirost, kedvellem-, angol
Kerteim, Ujlaki, Vármos Erdőm.
- Jóság, eszesség, kellemes izletes
Szépség, ez együtt volt csak az én Birim!
Lassan emészté őt sokáig
Kinoza engem idegveszélye.
- B. Mint egy kibomló rózsa elöntözi
Illatjait, gyult szineiben magán
Elhintve, élt szép lelke arcán,
Mozdulatin, szemein, szavában.

De őtet a köny visszateremtheti,
Szépség, erény vagy kellemek, ifjuság,
Megment a nem, vagy kincs, haláltól?..
Emberi sors: születés, enyészés.

A. Ugy képtelenség hinni, remélni,
Hogy lesz olyan lét, melyen az én Birim
Ezen hideg csontból megintlen
Oly alaku leszen, a milyen volt.

B. Hit égi harmat hervadozó erény-
Növényre, vallás nélkül az emberi
Vigasztalás kételkedésre
Dül maga is, szemeit törölve.

A. Ha egy ilyen szűz élete szenvedés,
Lassu betegség része öröm helyett,
Ha mindenütt öröm virágzik,
Csak neki nem, körülötte másnak?..

S ha ilyen erkölcs célt nem arat soha?
B o n y , öszzeszuzott létel az emberi.

B. Van Isten, él lelkünk örökké,
Nem marad a bog eloldozatlan.

14. Rokonság a különbségben, és boldogság a közepszerűségben.

Látom, hogy a mely nemzetek a hideg
Égalyon élnek, mind hidegérzetűk,
Meleg kebelt szép ég, meleg föld
Képez elé rokon érzelemmel.

Északról átvett népelem egy haza
Közös javából hívva, rokotalan,
Közös veszélybe félretartó,
Gyülőli befogadó rokonját.

S némely ragaszság abba talál erőt,
Nemzetiség, s nyelv hogyha nem egyesít
Különböző faj- s ajku népet,
Gyüloletet maga hint közöttök.

Gyülolni egymást nemtelen indulat,
Azért, hogy egyik más hitü, más fajü,
Ez egy történetes különbség
Egy eredetnek elágazása.

Az, a ki minden tagjaival beszél,
Elözve gyöngéd f r a n c i a ifiu,
Vagy néma méltóságba ülő
Büszke t ö r ö k , gyönyörü g ö r ö g f i .

Vagy törpe k o r j á k , mint ti G e o r g i a -
S Cirkaszsiának szép szemü lányai,
D i e m e n sötétkékes lakói,
V a d P e s e r á k , buta népe D é l n e k ,

A gyáva B u s m á n , nagy Patagon, nemes,
Vitéz M a g y a r , mind vérrokonok vagyunk,
Nincs emberibb, mint ezt ha érzed:
Türelemmel ölelni egymást.

De elfelejtjük, mint eredett nemünk!
Sőt elfelejtjük, hogy csak örö m s erény
Szép célja létünknek, s csudáljuk,
Mely sok a gyáva, kevés a boldog.

Mértékletesség, érzet a szép iránt,
Könynyü kedély és tiszta kebel teszük
Éltünket édessé, nem a sok
Kincs, a kevéssel elégedés több.

De egy fukar dús ott fukarabb, hogy ősz,
Megvetve várják négy örökösei
Késő halálát, birni vágyván
Sok vagyonát, minek ő csak öre.

Ez bánja későn, mért veve oly igen
Szép nőt, midőn belházi nyomor köve
Lett már arany almája, mellén
Tüske ciher leve rózsahalma.

Nagy cím maradt csak már, az üres nevén
Annak, s olyan, mint egy füves udvaron
Nagy öszveroskadt, régi kastély;
Cifra kaput nyit adós szegénység.

Pénzért az egyik, hivatalért eped
A másik, ez hirszomja miatt rajong,
Sokalja némely gyermekét, más
Hogy neki nincsen, azért sohajtoz.

Csak szende Muzsám s a megelégedés,
Azon kevéssel, a mi elég nekem,
Tett gazdagabbá, boldogabbá
Engemet enynyi sohajtozónál.

Nekem követvén lelkesülésemet,
Egy szebb világot, mint a való jelen,
Sokszor teremtel, képzelődés!...
Boldogítottak az édes álmok!...

Oh boldog az, kit, Muzsa, ápol kegyed,
Nincs oly kopár szirt, melyen örö m s virág
Kert és folyam véled ne nyilna,
Nincsen olyan maga Csimborassó.

Az üldöző föld vizre taszitsa ki
Barátodat bár; nincs egyedül veled,
Vigasztalatlan, számkivetve
Még az üres Bahamába' sincsen!...

15. N. Enyedi tanár Ince Dánielhez.

Későn, mikor nem birjuk az érdekes
Férfit, becsüljük kedves erényeit,
És fájlalásunk sajnósabb, mint
Volt vele kellemes a barátság.

Keressük őtet másba', de hasztalan,
Kebünkbe emlékoszlop emelkedik
Számára, él szívünkbe távul,
Létele még melegebb közelség.

Oh milyen édes gondolat, érzélem
Ez olyanoknál, a kik erényesen -
Barátok - egyesülve élnek,
Zárja külön noha tenger, ország!

Mert a miképpen hány vet a sors irigy
Hatalma, olyan Muzsa, szelid kegyed,
Midőn magunk nélkül, te lelkünk
Gondolatit viszonzva közlöd.

Szellemi élted szebb örömit veled
Éldeltem eddig, s még ma is éldelem,
Te a barátság bizodalmát
Pótolod, életet édesítesz.

Te töltheted ki olyan üres napom
Pillantatit, hol lelkem ohajt dicsőbb
Táplálatot, mint a milyennel
Éltet anyagszerű vér, s az é r z é s .

16. Szökökut Fejéregyházánál. Gr. Haller Jánoshoz.

A jótevőnek, a kire
Mutat ezen ugrókút,
A kihez vezet az út,
Tovább él, mint ez -, jó hire.
Gróf Haller János jószágát,
S emlékezete virágát,
Öntözi annak áldása,
Kit enyhít e víz forrása,
Mely az utasok kebléből
Ered, nem a hegykövéből,
Ily, nem ár, a jótétemény,

Nálad, csak egy forrásdús hegy,
Hol, ha oda epedten megy,
Örömet merit a remény.
Öntöző folyam osztálya
 Kertembe is onnan jöve,
 S élőfává azzal nőve
Költeményim verscsirája,
Háladatosfa, mely iszsza
 Védhegye s napja forrását,
 Virági aranyozását,
Ért gyümölcsben adja vissza.
A pillangófogó Lorán
Nem jött zavarba szomorán,
Előhozá gazdagságát,
Pillangóit, s adósságát
 Azzal akará fizetni.
Hogy fogom én ezt tehetni?
Versel, kedvedet mi töltse?
 Kincsed több, mint kívánságod,
 Gazdagságod gazdagságod
Méltó jutalma, gyümölcse.
Nem önt e kút tisztább vizet,
Mint keblem ezen hálája,
Melyet küld hived Muzsája,
Ki csak adósságot fizet.
Mi is ad vissza életet?
Mi éltet emlékezetet
Szebb fényben, sirjainkon tul,
Mintha jó, szép által ujul?
Honunk nagy, dicső multkora!
 Lantos, s hősi költők nélkül,
 Nagyságodon néma éj ül,
S nyom feledés nehéz pora.
Koszorus Kisfaludija
Hazánknak ha élhet vala,
Mikor ennek Hunyadija
Volt törhetlen bástyafala:
 Nem keresnök ma hijjában
 Bölcsőjét koporsójában.
S Hunyadi előtt hány hadi
Ősink vívtak, mint Hunyadi?
Vérrel védeni honunkat,
Kik nem nyerték koszorunkat,
Kik, bár érdemök halhatlan
Alusznak, daltól mozgatlan.

**17. B. Bánffi László emlékére, ki meghalt hongyülés alatt,
mint követ Pozsonyban 45-ik évében, Télhó 20. 1840.**

József nádor szünnapot hirdet a hon-
Gyülésnek, hogy gyászoljon egész Pozson.
Gyászhir szárnyal Magyarhonból Erdélybe
Egy nagy köztemetési ünnepélybe,
Midőn két honban egyforma drága kincs,
Bánffi László élők között többé nincs.
Az ingadatlan követ, kit nemzete
Java, nem szines árulás vezete,
Kinek szeliden folyó szónoklata
Ellenséges fülekbe is úgy hata,
Hogy az igaz ügy szép s kedves is leve,
Győzhetlenné tevé a szent ügy heve,
Kinek gyermeki romlatlansága,
Képén mosolyga lelki tisztasága,
Kit nem csak hazája s felekezete,
De a hideg különbség is szerete.
Igényes tisztelet visszataszító,
Szeretettel melegen bájitó.
Neki e két erény ada hatalmat,
Két hontól birt osztatlan bizalmat.

Hát kárát a hon meddig szenvedí?
De hát Bánffi Lászlót örök sír fedí?
Kihez a szerénység és testvérnője,
A szelidség, melynek amaz védője,
S az egyszerű igazság, tiszta hűség,
Mikor találандnak hasonlót még?
Akkor nemes ifjak, kik gyászkocsiját
Kísérétek, tartva száz égő fákját,
Mikor a nagy elhunyt nemes pályája
Titeket gyujtand hasonló nagyságra,
S tántorithatatlan hazafiságra,
Ha a temetés országos nagyszerű,
Feltüntette bennetek, hogy egyszerű
Férfinak, ha jóság látható mássa,
Mily lélekre ható szende varázsa,
Feltüntette nektek, hogy az erény
Sírt is szépítve világitó fény.

Az idő mindig más uj embereket,
Mint a folyam, mindig más-más vizeket
Hozván magával elé; - majd bennetek
Látja a hon azt, kit most temettetek.
Minden szín ősszel halványra lankad,
De az égszine télben is megmarad.
S majd a sárga s kék elegyítéséből
Fejlik ki a zöld, a tavasz kebléből.
Igy a most alvó halvány arcultatja,
És behunyt szelid kék pillanatja,

A fogékony ifjak meleg keblében,
Kitünteti: milyen volt ő életében;
Ő, ki végórájában szomorubb volt,
Hogy hű Palkó legénye előbb megholt.
Most midőn minden nemesebb érzetű
Kebel sohajt, fájlalt emlékezetű
Dicsőültünk porai körül, rokon
Részvéttel én is e gyászos sorokon
Bús mozgást reszkettetvén Muzsám lantján,
Könynyeimet öntöm jótevőm hantján!

Érzettem én is tiszta jószágodat,
Legkisebb honfi: mérni nagyságodat,
Hazánk joga, védlelke, dicső lélek,
Bocsáss meg, hogy dallani merészlélek,
Midőn életed szollá érdemidet,
Kár lenne ékesíteni erényidet,
Bántaná ez azok közt a legszebbet,
Szerénységedet, a leggyöngédebbet.
Enynyit engedj meg lantos áldozónak,
Érdem s igazság iránt tartozónak,
Enynyit engedj meg, hazafira, jobbra
Nem emlékeztetheti lelkes szobra,
Vagy verse művésznek a maradékot,
Mint az, a mely fed ily becses árnyékot,
Az emberi jogokért harcolóét,
Nemes harcból kiholt Bánffi Lászlóét,
Szabadság zászlója védelmében,
Nem szabad nemzetek öldöklésében.
Boldog lélek! most v é r e s n a p o k a t ,
Nem látsz s egymást ölő polgárokat!

18. B. Kemény Simon A. Fejérmegyei főigazgató árnyékához.

Gyászol Csombord, Kemény Simon
Kastély, ligetes telke!...
Nem untad volna meg Timon
Embergyülölő mord lelke,
A világot, s embereket,
Ha látsz vala tiz ilyeneket.

Szép ész, jó sziv, nemes erkölcs,
Természetes élnitűdás,
Ez tesz embert, lámpásos bölcs!...
Emlénckedő, külön, csodás
Te gunyoló és te zordon!
Embert láthatál Csombordon!...

Embert, egyszerűt, egyenest,
Ki áruló cselt nem koholt.

Embert oly jót, milyen eszest,
Ki nemzeti hévvel lángolt
Hazáért, jóért, igazért;
Embert, nem fősvényt, nem pazért,

Ki eredeti módjáért
Annál inkább tisztelődött,
Dicsőség koszorujáért
Mennél kevésbé tűnődött,
Kinek alázatossága
Által kedves lett nagysága.

Érzem én mellem melegét,
Könynyes már arcom, kebelem.
Ah nem éneklek én regét,
Mikor Keményt énekelem!
Csak hű képe valóságát.
Érzettem én is jóságát.

Hon és megye közgyászában,
Szerény lelkedet nem bántom,
Ha annak igaz rajzában
Döngécsele szerény lantom.
A kit elveszténk magadban,
Add vissza három fíjadban.

**19. Váji Elek M. Vásárhelyi hitszónok,
Szász József Telekikönyvtár főfelügyelője, és
Máttyus György orvos emléke, M. Vásárhelyen.**

Itt e palotás utcában,
Holt meg három ifiu,
Sokat ígért férfiu,
Korán az élet nyarában.

Szembe néztek Váji pappal
A népnek sokasági,
Mint a reggel virági
Az égre fellépett nappal.

Csengő szónok ha esdeklél,
Ajkok remegve zugának,
Falak sohajtva mozgának,
Lelkeket égbe emelél!...

Ugy tetszik, egy szent fuvallás
Visszazengi beszédedet,
Érezém, hallván tégedet,
Mily szivemelő a vallás.

Ajánl munkát, imádságot,
 Célt tűz ki, éltünk erkölcsét,
 Igéri annak gyümölcsét,
 Földi s égi boldogságot. -
 Árnyékában ez ákásznak,
 Melyet könnyünk ültete,
 Gyepes emlékezete
 A szelid, kellemes Szászának.
 Él, dalában kinek s hánynak?
 Ő, kinek édes dala,
 Élete mással vala?
 Egy néhány ifjunak s lánynak.
 Nekem keblemben él porod,
 Él lantom szende hangjában,
 Kit szépre ifjuságában
 Tanita gyöngéd modorod.
 Szerény képed, hív rajzomot
 Mint ült lelked, szemeiden,
 Világítsa oly szeliden,
 Mint a hold egy liliomot.
 Oh! halványan mosolyodik
 Előmben emlékezete
 Annak, ki e rajz gépzete
 Alakjában bár harmadik,
 De nem utolsó lelkemben,
 Fiatal képzelődésem
 Olta, élesen bévésem
 Őtet emlékezetemben:
 Kedves Mátyus ez; mig virult,
 A méreg keze között
 Gyógybalzsammá fejlődött,
 A halál életté pirult,
 És beteget orvossága
 Addig, mig enyhithete,
 Gyógyita tekintete
 S bizodalmas bájossága.
 Hely, kor, miveltség kapcsola
 Rokonszenvvel három lélek!
 Kiket alig szemlélélek,
 S már leplez halál fátyola.
 Lélek, test három orvossa
 Barátitok, s önlelkében,
 Éltet e dal emlékében,
 Zöld hantotok kis lantossa.

S ha téged, képárnyékolat!
Mit még mozgat sohajításom,
Szaggat gyér világításom,
Szinez művészibb rajzolat:

Duló I d ő ! könnyezetlen
Nem marad a jók élete,
Él azok emlékezete
Muzsák lantján temetetlen.

20. Köteles Sámuel sírjánál.

Engedd, néma sír, szólítsak
Meg egy férfit, tanítót,
S magunk elébe állítsak,
Mint példányt, világítót.

Most por, volt kedves tanítóm,
Ki már régen elhalál,
Árnyékodhoz nyilvánítom,
Hogy nemcsak tudós valál;

Nem; mily tudós, olyan jó is,
Innen folyt életedben,
Egyszerű szerénységed is
Nyílt gyermekérzetedben,

Mely magát másban felejtve,
Másnak vallá érdemét,
Benn irigységet nem rejtve,
Nem sülyeszté ez szemét.

Innen a vidámlelkűség
Hivatalod terhében,
Innen azon meleg hűség
Tisztod betöltésében.

Lelked egyenességében
Mosolyga nyílt orcádon
Örömed, önérzetedben,
Elégülés pályádon.

Távul azon üres, silány
Fitogtatás színétől,
Mi nincs távul háttérben, hány
Ily állás kevélyétől?

Érdemedet vonakodva
Inkább magadba zárád,
Mint árulád tolakodva,
S kiállításra tárád.

Özvegyedről gondolkozik
Lelkem; lelkeddel egykor
Ha ölelve találkozik,
Elbeszéli, becses por!

Hogy figyelmet felujulni
Akarék, családotdhoz,
S csak versszoborral járulni
Tudék emlékszobrodhoz.

Tanítójához hálával,
Ha tanítvány köteles:
Neked áldoz csak dalával
Tanítványod, Köteles!

Mig illetők özvegyedről
Hidegen felejtkeznek,
Felejtkeznek érdemedről,
Mig árváid könnyyeznek.

Hát nevünkkel érdemeink
Igy elhalnak, állomány!
Hát oly hidegek kebleink
Bölcshez, mint e szivárvány?!...

Nálad a ritka adomány
Tudományt melegíte,
A tőled jövő tudomány
Erényre lelkesite.

Nekem szentlángu tanodtól
Gyulada ifjuságom,
Most ez mohos sírszobrodtól
Lemásolt tanuságom.

Nincs oly tiszta utóhir,
Mint festetlen szüzjóság
Hire, miről tanu a sír,
Tanu élet s utóság!...

Nincs oly kedves illatozó
Virág sirgyepünk zöldjén,
Mint egy ily bűn nyilatkozó
Dal, hivatásunk földjén;

Mint édes emlékezete
Egyenes tiszta szívnek,
S milyen volt munkás élete
Tisztjéhez végig hívnek.

Nekem szende sohajtásom,
Mit emel e drága por,
Nem más, mint szent ohajtásom:
Emlékezetem egykor,

Szívében tanítványomnak
Ugy élne, mint szivemben
Él neve jó tanítómnak,
Hú emlékezetemben.

21. A szép természet, mint a béke és egy jó fejedelem képe. 1834.

Hány ezer virág tenyészik
E tavaszon hím és nő?
Termékenynyé föld s nap tészik
S nedv azt, mi virágzik s nő.

Sok e számtalan virágban
A tanúság, példa, kép,
Tenyésző föld egy országban
A szabad és boldog nép.

Nap ott egy bölcs uralkodó,
Tavasza ott a békesség,
Nincs ott szegény, orozkodó,
Ott nem ront törvényt szükség.

Nézzünk a béke terére,
Hol egy alkotmányos jó
Fő mosolyg boldog népére,
Gazdag földje viritó.

Hol szorgalom, egyszerűség,
Mint a méh maga keres,
Dús kényelem s gyönyörűség
Éldelme ott füszeres.

Hol, ha természet bővön is
Ad terményt, az nem elég,
Mesterség, ipar köven is
Százszor anynyit termeszt még;

Hol nem nyom kormány, korona,
Csak éltet, nevel, táplál
Toll, műhely, hajó, borona
Elégült kedvvel munkál;

Hol nincs a gondolaton zár,
Nem vak s rab az okosság,
Szabad, gyors, mint a napsugár,
Fejlődés, világosság.

Felségesen zeng orgona,
Dördül ágyu, reng harang, -
Éljen alkotmány, korona!
Örömlés minden hang.

Ily mivek diszitik székét
Egy nemzeti kormánynak,
Ezek adnak tartós békét
Egy boldog állománynak.

Igy nem kell a szabadságot
Sirató menedéket,
Nemzeti rabszolgaságot
Kesergő hangzenéket

Mily tilalom! betiltani,
Mít a lengyel néppel tett
Egy hideg tanács mostani
Kormány; borzasztó tett!...

Igy boldog király, szüntelen
Nép boldogságáért él,
Igy a nép is nem hűtelen,
Királyt se üz, nem is fél.

Határtalan bizodalmát
Helyezi jó atyjában,
Ki ekkor legszebb jutalmát
Aratja jóságában.

Szabad népnek királya nem
Kivánhat szebb jutalmat,
Mint midőn tőle senki sem
Irigyli a hatalmat.

22. Erdély.

Természettől áldott dombu
Erdélyünk, nem hév Bilma,
Sem strucok tanyája, Dombú,
Nem lepi tatár nyilma.

Ha narancs nem aranyozza
Erdeinket lángorkán
Kősziklával nem pofozza
Tornyunkat, Vézuv torkán;

Óriáskigyó muamba
Sem forgat itt csolnakot
Csolnakost ölni folyamba,
S nem fojt mezőn juhakot.

Balzsom, fűszer, briliántok
Mezőnkön nem teremnek;
De hiénák, éléfantok
S tigrisek sem küzdenek.

Oly öröm édes ártalma
Után nem kapkod a bölcs,
Hol szárnyasgyék s gránátalma
Azonegy fán a gyümölcs.

Ha tenyésző Gvineában,
Egy kecskét négy gidója
Kísér, mit ér, ha nyomában
Jár száz farkas csomója?...

Nyilik-e ott, hol a gólyás
Szenegál homokjain
Naptól sül a gyöngytyuktojás,
Rózsa a lány arcain?

Ontani vállásért a vért,
Vittünk mi hajón fegyvert?
Késért, kardért, aranyporért,
Adunk, veszünk-e embert?

Légy büszke, Ceilon, gyöngyöddel,
Borneo, gyémántoddal:
Boldog lesz, Erdély, földöddel,
Együlve vérhonoddal.

Oh! a szép bérces, regényes
Hon szabadságérzést szül,
S népet, mely erős, nem kényes,
Mely honvédre lelkesül!

Gazdag, nem pazér, nem fösvény,
Nálunk a szép természet,
Rögös és virágos ösvény
Ipar s örömtenyészet.

Szép hon! festői szépséged;
Lelkem menyinyiszer derül,
Midőn Székel-erdőséged
És eged kékül, zöldül.

Mit ér pompás, dús természet,
Ha nem boldog a népe?
Ha a szellemitenyészet
Vadság, romlottság képe.

Boldogságod nagy hijánja:
Ha szived a bővségben,
Mindég a másét kívánja,
Képzelt honi szükségben.

Azt hiszed, hogy más országban
Minden édes fűszerű?
Más ég alatt, távulságban
Nincs semmi rossz, keserű?

Távul s csak más feltételben
Keresni azt, tévedés,
Mi közel van, a kebelben,
S ez a megelégedés.

23. Ébresztés harciasságra.

a hon- és trón-védésre 1845.

Ha ó- s ujkort hasonlítunk
Igénytelen ős honfijak!
Töletek mint távolítunk,
Adós atyák, pazar fajak.

Nem ily átlátszó párizsi
Könynyü ruhába öltözött
Hunyadi László, Kinizsi
A Dráva és ágyuk között!...

Bajnok Dessewffi katonás,
Nem ily pajkos öltözetben
Érdemlette a koronás
Arany sasat ütközetben;

A kozák szemű, tatáros
Haju, ifiu cárt, Ivánt
Megverni, hej! nem gitáros;
Buzogányos kezét kívánt!

Őrizkedjünk: a kancsukás
Gigásfi, amaz északi
Erő, vagy honi macsukás,
Hatalmunkból ne vívja ki

Hajdoni dicsőségünket,
Mit nem védni mily szenny lenne!
Vérrel szerzett szép földünket
Veszteni: rabokká tenne.

Csak ősink dicsőségére,
Kevélykedünk, dicsekedünk?
Azoknak követésére
Későn s kevesen ébredünk!

Nemzet, ha harciasságát
Vesztette, nem is nemzet már,
Ha megnyirbált szabadságát
Látva, szolgaságot bevár.

24. Bacchus mint béke nemtője. 1846.

Óskor fiatal istene,
Bacchus! halld egy szende zene
Halkal zeng neked lantomról;
Nem ágyu dörgése rombol.

Ennek remegő hangjában,
Nem riasztó trombitában,
Csak mozgó öröm zengedez!
Mely szivből lantba ömledez!

Te béke szép munkáival,
Béke édes áldásival,
Voltál és vagy boldogító,
Nem békebontó hódító.

Nem Attila, Napoleon
Meghódított félvilágon,
Párducok, tigrisek huznak
Melyeket nem sorkantyuznak,

Bakból hajtnak Ámorfiak,
Könnyen mint ma sok ifiak.
Boldog béke! szép időszak
Az, hol nem habzik vérpatak;

De vidámság győz vadságot,
Öröm emel olajágot,
Hol a szárnyas mén Pegázus
Patkója alatt Parnassus

Szikláján oly forrás fakad,
Honnan csak boldogság árad,
Csak gyönyörűség, kényelem,
Izlés, akarat, értelem,

Szép, jó által nemesedik;
Szánt, vet vig nép, s kereskedik,
Buza piroslik mezején,
Énekel, s munkál műhelyén;

Hol, mint egykor Hellási nép,
Fejlő nemzet, viruló szép,
Szabadsága tavaszában,
Teremtő vidámságában:

Hol, mint a szép Ariadne,
Belőled, egy jól királyné
Férjéből tesz boldogítót,
Nem vérontó néppusztítót:

Mint Ottó vetélytársából,
Szelid Sárolda, Geizából
Had helyett földmivelésre
Térőt s vallásterjesztésre.

S békére vonni hódítót,
Reménye táplálja Ottót,
Miután Konrádot Lehel
Agyonütötte kürtével;

S Gizella, István nővére
Szilaj fija-, Péterére
Szelidséggel hat simitva,
Magyarokhoz rokonitva.

Oh Bacchus, békeápoló,
Egy király, veled, Apolló,
Országában isten képe,
Aranyszázadot él népe!

Nálunk ma hatalmad széke
Mosolygó Tokaj vidéke,
De patakos Celna hegyed
Felett is tündöklök kegyed.

Szeretsz verescsákós huszárt,
Nem gubás kozákot, tatárt,
Nem a fekete szerecsent;
Örömet lakod Perecsent.

Afrika szikrázó nyarán
Szomjan tikkadnál Zaharán,
Ki nem álnád égő hevét,
Mely meg nem fullaszt csak tevét.

Iramszarvas, fejérmedve,
Csörgőkigyó, Ciprus nedve,
Ti más ég, más föld terményi,
Hideg s meleg szüleményi,

Mint halványul, s világosul
Szin köztetek, ész módosul,
Lelkünk is olyan szint játszik,
Milyen ég felette látszik.

Sötét az, ködös Skócián,
Hol dalolt a bárd Oszsián,
Kerülsz, Bacchus, fagyot, vihart,
Kedveled a kies Bihart.

Mint egy gondüző mulatón,
Mulatsz te gazdag Balaton,
Zákán, Somlyó környékiben,
Ménes, Buda kerteiben.

Ott boldogít a korona,
Hol békében a katona,
Nem henye védőr, de munkás,
Utat rak, csatornákat ás;

Szőlőt ültet, égett várost
Épit; irt; szárazzt mocsárost.
Miert Próbúst, magyar vérből,
Elébb elvont vincellérből,

A szerencse hajdonában
Császárrá tette Romában.
Ő aranypálcát, vaskapa
S kacor helyett, méltán kapa.

Szabadság szent érzetivel,
Szelidebb dal melegével,
Ihless, oh Bacchus engemet!
Halhatlanitni érdemet.

A dalló hála melege
Halhatatlanság szép ege.
Nem született, emberből lett,
Isten, kit azzá érdem tett.

25. Pyrrhus király.

Egy történetet adj vissza ez iven
O Klio! mit Plutárchos rajzol hiven.
Pyrrhos királynak volt egy Thessalossa,
Minden terveiben tanácsossa,
Kineás, mérséklett indulatu,
Ékesszóló, sok tapasztalatu;
S nem csak bölcs tanácsos, egyenes barát,
Mit egy személyben kevés koronás lát;
A királynak titkostanácsában,
Kellem folyt szava szép modorában.
Közhelyen szólva, ugy tetszett, hogy dörög
Demosthenes, az erős szónok Görög.
Mint követ is idegen udvaroknál,
Hű s ellenséges hatalmasságoknál,
Anynyiszor, mint királyának fegyvere,
Győzött nyelvvel e király hű embere.
Ily férfit Pyrrhos szeretve becsüle,
Semmi céljához nem kezde nélküle.
Éppen Itáliába készülve,
Tanácskoza vele, biztosan ülve,
Jelenlétében a királynénak,
Szép és erényes Antigonénak.

Kineás lebeszélni igyekeze
A királyt, s vele imigy értekeze:
„Hős királyom! azok a Rómaiak,
„Merész katonák, szilárd hazafiak;
„Kivívtak ők már világgyőzedelmet,
„Honnan veszik a hadi segedelmet.
„Voltam én a te parancsolatodból,

„Akkor békét eszközölő célobból,
 „A római teljes tanács körében,
 „Mint meganynyi királyok gyűlésében,
 „Négyszáz férfi ülvén nagyság rangjában,
 „Piros biborprémes, tiszt ruhában
 „Ennek népén győzedelmet nyerni,
 „Anynyi, mint lernai sárkányt verni;
 „Ott minden levert sereg, s konzulfő
 „Helyett, újabb erő többszörözve nő.
 „Ismered e népnek egy tüneményét,
 „Fábriciusnak magas erényét?
 „Kinek lelkét aranyad se mozditá,
 „Sem orvosod őt el nem csábitá,
 „Ajánlván méreggel elvesztetet,
 „S nem ez ellenséged menté éltedet?...
 „Mikor még soha nem látott éléfánt
 „Háta megett orditva habot hányt,
 „Tudod, hogy e meglepésed se ért célt,
 „Egyet se' mozdulva, nézett rá, nem félt,
 „S hidegen fordítván el szemét róla,
 „Hozzád mosolyogva enynyit szóla:
 „Mint tegnap aranyadnak hatalma,
 „Csak úgy illet ma az éléfánt halma!
 „Ez amaz erőslelkű Fábricius,
 „Ki, hogy meggyőzetett általad Lévinus,
 „A nagy tanácsban is így nyilatkoza,
 „Midőn több más vélemény ingadoza:
 „Csak Lévinus consult győzte meg Pyrhos,
 „Nem a rómaiakat Epiros.
 „Ezen férfiak nagylelkűsége
 „Lett honának azon nyeresége,
 „Hogy érette minden római foglyok
 „Lettek királyi kegyedből szabadok.
 „De ingyen ily cserét el nem fogadtak,
 „Ők is büszkén vissza ép anynyit adtak.
 „Mint ehez hasonló férfiakat
 „Igy ismerd, király, a Rómaikat.
 „Őszintén mondom, tőled általam vitt
 „Aranyodnak egy ajtó se nyílt meg itt.
 „Mint vitézségben győzhetlen e nagy nép,
 „Lelkében s erkölcsében is még oly ép.
 „De ha Isten adja, hogy e háboru
 „Után is tiéd lezend a koszoru,
 „Mire használjuk ugy a dicsőséget,
 „Zsákmányt, győzedelmet, békességet?...
 „Mit?... felel Pyrhos, kedves Kineásom,
 „El nem titkolhatom csudálkozásom'
 „Hogy változik kérdésed ily kétséggé,
 „Egy ily tárgyban, mely világos eléggé?..
 „Páh! mihelyt egyszer meggyőztük Rómát,

„Nincs ország akkor, mely erőnk ostromát
„Kiállná, vagy szembe is szállna velünk.
„S hatalmunkkal oly országot ölelünk,
„Melynek félelme, hatalma nagysága,
„Semmi áron, semmi véren, nem drága,
„Melynek hatalma inkább minden másnak
„Nem lehet tudtára, mint Kineásnak.

Kineás néhány percig elhallgata,
Azután ily kérdést teve s vitata:

„Jó! ha miénk lesz egész Itália,
„Mihez kezdünk, Pyrhos, Akhilles fia?
Pyrhos nem látván még a cél irányát,
Igy önti heves szava omladványát:
„Oh akkor a szomszéd, szép Sicilia,
„Melyet dicsőség: egy hősnek birnia,
„Sicilia, a kies, gazdag, népes
„Sziget- s hozzájutni: be könnyen képes!
„Önként nyujt ez győzedelmesnek kezét,
„Nyitott kikötőjébe maga vezet.
„Mert Agatokles halála oltá
„Mindig egyenetlenség marcangolta.

„Ezt is hallani öröm az érzésnek,
„De tán a Siciliei győzésnek
„Nem lesz Sicilia végső határa!??
„Nem végcélja hadaink pályájának!??”

Mond Kineás, kérdezve királyának.
„Csak szerencsét s győzelmet adjon az ég!”

Felel Pyrhos, „éppen nem lesz itt a vég;
„Sőt a mit szerencsénk addig nyerhete,
„Fontosabb céljainknak csak kezdete,
„Mert itt olyan gyáva ugyan ki lenne,
„Ki győzedelmében tovább ne menne?...
„Hisz innen csak egyet kell ugrania,
„S ővé Káthágó és egész Lybia.
„S hogy így velünk senki harcba állani
„Nem leszen merész, kell-e azt mondani?”

„Nem szükséges!” Mond Kineás, „mindenki
„Ellen nem állhatván, nem csak az egész
„Mákédonia meghódolása kész,
„Sőt újra egész Görögország Pyrhos
„Alatt lesz így, s a középpont lesz Epiros.

„De ha mindezen országok miéink,
„Mi tervről gondolkoznak elméink?”...

Pyrhos király nagyot kacag erre,
S mond: „Igy nem lesz szükség hadra, fegyverre,
„Akkor, barátom, édes nyugalomban,
„Élünk kényelmesen, főhatalomban,
„Minden napunk lesz csak örömlévezet,
„S dicső tettünkre édes emlékezet!”...

Kineás mikor e pontra vezette

A királyt, vitatását így végzette:
„Ugyan mi akadályoz hát minket,
„Hogy most mindjárt éldeljük örömket?...
„Midőn kezünkben van béke, nyugalom,
„Melyet nem előz harc, gond, aggodalom:
„Mért kellene ezt vérrel vásárolni?...
„Mért anynyi veszélyekkel lakolni,
„Melyeket részint önmagunk hordozunk,
„Részint más ártatlanoknak okozunk?...

S mi az eredmény? Vajjon, mint kívánja,
Célt ér Kineás beszéde iránya?
Ily végzettel inkább ingerlette
A királyt, mint céljáról leintette.
Mert bár átlátta annak veszélyeit,
De fel nem hagyta tündöklő terveit;
Sem tanácsosa, sem Antigoné,
Kellemes bája le nem győzheté.
Rabja volt ő harci szenvedélyének,
És ez oka végső veszélyének,
Mely elkövetkeze nem sokára,
Midőn rohan egy utolsó csatára.
Sok hadja után Árgos ostromában,
Meggyőzve merész elszánásában,
Látván egy Argosi anya, fedélről,
Mint vív fija a királylyal közléről,
Halálos követ vete fejére;
Ily véget sorsa aszszony által ére.

Hogy a haldoklónak feje vétete,
Az ifiu Álcionéos siet
A fővel Antigonoshoz, atyjához,
Ki látva, mily győzedelmi jelt hoz
Örvende s öröme közt könnyejeze,
Atyjára s nagyatyjára emlékeze.
„Mind atyámnak - mond - Demetriosnak,
„Mind nagyatyámnak, Antigonosnak
„Hatalmok Sándoréig emelkedé,
„De mind kettő ily esetre süllyede.”
Eközben megjő az ifju Hélénos,
Kit a sátorban Alcioneos
Nyájasan vezete, mint barátját,
Pyrhosnak el nem esett fogoly fiát.

Antigonos néz rá s Pyrhos fejére;
Ujból könnyek gördülnek szemére,
E két ifju herceg s tábornokai
Előtt imigy folynak halkal szavai:
„Ez hát sorsa e hires hódítónak,
„A hős Hannibálhoz hasonlónak?...
„Sőt Hannibál személyes vitézségben,
„Mérészségben, hadi dicsőségben,
„Ezt elsőnek, Scipiót másodíknak,

„S magát mondta harmadik tábornoknak,
 „Ez ősének, Akhillesnek nevével
 „Nem volt büszke, hanem öntetével.
 „De kárt nem szenvedni s nem okozni,
 „Békében élni s nem hadakozni,
 „Ugy nézett Pyrhos ily békés életet,
 „Mint unalmat, izetlen éldeletet,
 „A mely lelket ilyen dicsvágy rága,
 „Nem volt annak az emberi vér drága,
 „Kedves lévén akármi koszoru,
 „Mit nem béke adott, csak háboru,
 „Nem engede nyugtot sem ifjaknak,
 „Sem hajóknak, sem éléfántoknak,
 „Más békés uralkodók vesztére,
 „Birtoka hatalma nevelésére,
 „Noha a szerencse változósága,
 „Többször tudatta: mily nagy hiúsága,
 „Mivel szerencséje hasonlita,
 „Egy nőhöz, kit szép ifju hódita,
 „Oly ifju, ki virul szerelmétől,
 „S elbájolja a nőt vén férjétől.
 „Mint Akrotatos, spártai Adonis,
 „Ifju s szép lévén ő, s Chelidonis,
 „A koros Kleonymos uj nője,
 „Látván, hogy Akrotatos szeretője;
 „Mind önnejét, mind királyi székét
 „Vesztve, Pyrhosnál lelé menedékét.
 „Ezt honja Spárta ellen ösztönözé,
 „De Spárta mind kettőt hősn legyőzé.
 „Ily vágy vitte Pyrhost uj kezdetekre,
 „Válatokra hiu reményekre;
 „Mindég újabb birtokért lángola,
 „Mindég vesztve, mit nyugton birhat vala.
 „Tőlem is hogy mindent elrabola,
 „E bibor palástomért is gunyola.
 „Én pedig, Helenos! téged atyád
 „Birtokába teszek, mely néz reád,
 „S most - bár úra Mákédoniának -
 „Minden diszt, fényt adok Pyrhos hamvának!”
 Itt ifju Helenos térdre hajola
 Az ősz király előtt, s kezet csókola.
 A királynak, az ifju fején, keze
 Reszkete, és örömében könnyeze,
 Érezve, hogy boszszuviszonyozás
 Helyett, nemesebb ily örömozódás.
 Álcioneos könnyyesen mosolyog,
 S Helenossal hú baráti kezet fog.
 A két ifjut pedig öszvekarolja
 Antigoné, homlokokat csókolja,

S nedvesíti könnyével, férjéért,
S nekik az égtől boldogabb sorsot kért!...

26. Év és élet korai.

Nézzétek a természet nagyságát,
Tavaszban, örömben, rózsában,
Nézzétek bölcsességét, jóságát,
Vetésében, aratásában!...

Tiszteletre méltó az ősz kora,
Ha tavasza vétkéért nem sir,
S bár hinti haját a tél hópora,
El nem pazérlott erővel bir.

Bár fején már hideg szelek fúnak,
Ily intés mértékletessége
A pillangós tavasznak, ifjunak:
„Az ősznek is van gyönyörűsége!”

„Mint jó anya, olyan a szorgalom,
„Kiséri ötet öröm, jutalom,
„Mert mig kertben gyomot tépegete,
„Szívében bűnöket nem ültete;

„Mig másokat halvány álom nyoma,
„Neki egészsége lilioma,
„Öntöző keze után ujula,
„S mint rózsája, öröme pirula.

„Édes az élet, szép a természet,
„Midőn mosolyog virágosan,
„Szép, majd ha minden virág, tenyészet,
„Mint gyümölcs, csüng kéken, pirosan.

„Szép, mint gyöngéd leány szemérmesen,
„Midőn még szüzesség élete;
„Szép, mint nő és anya gyermekesen,
„Midőn tisztelet tekintete.

„Nagy az élet, midőn aranynyara
„Dele pontján megelégedé,
„Elérve, mit ifju vágya akara,
„S délcegsége leülepede.

„Felséges, ha célja csalatkozik,
„Egy hideg háladatlanságban,
„Nagylelkűsége még se változik,
„Buzgóságban, hazafiságban.

„Üldöztetik?... Ha ez hazájára
„Hasznot hoz, öröm így adózni.
„A közhaszon saját önkára?
„Nemes kár: hazánknak áldozni.

„A száműzés külföldi orkánja
 „Egész telét vállára méri?
 „Terhe alatt erősb lelke nem bánja,
 „Kárpát ez, mely az eget éri!...
 „Tavasza, ősz közt a középhatárban,
 „A természet legfelségebb,
 „A férfi és a férfiség nyárban
 „Mit tesz, legszilárdabb s nemesebb.
 „Ha kétségink s félelmink éjjelén
 „Csapás villáma cikcákozik,
 „Örömünk az ég derülő felén
 „Annál szebben szivárványozik.
 „A remény oly mosolygó fénysugár,
 „Ha az öröm tőlünk távozik,
 „Mint ha éjjel tündér kis tűzbogár
 „Harmatos erdön gyémántozik.
 „Ha közelget a sírba sülyedés
 „Segédkezet nyújt hit okosság;
 „Vakfélelem, kétes elcsüggedés,
 „Ott nyomaszt, hol nincs vallásosság.
 „Az élet aránytalan viszálya
 „Között sokszor csügged az erény,
 „Mint az esőtlen nyár hő aszálya
 „Miatt lankad a gyenge növény.
 „Itt csak a hitnek égi harmatja
 „Ad új éltet az erényvirágnak,
 „Erkölcstannak, s vallás szózatja
 „Igy szólva az ártatlanságnak:
 „Ne sírj, erény, a háladatlanság,
 „Ne ejtsen leverő kétségbe,
 „Lesz jobb bíró, lesz halhatatlanság,
 „Más boldogabb létben az égbe’.
 „Igy szenteli meg az erényt a hit,
 „S viszont a hitet az erény,
 „Ennek kétségében amaz enyhít,
 „Az, e nélkül, melegtelen fény.
 S ha ezekkel kezdet fog a költészet,
 Igazság, erény alakul szépségben,
 Felséges, Isten képe a természet,
 Földön is nem máshol élünk, mint égben.
 Így az ember, a vallásos, erényes,
 Lelkét a csillagos égbe emeli,
 S az élet akármily tekervényes,
 A boldogság egét keblében leli.

Mert a csillagos ég ott kezdődik,
Hol mi állunk, mint Kánt mélyen itél,
S egy mérhetlen, roppant térben végződik,
Melytől képzelőerőnk szédül, alél!...

27. Orvos Óprához. Oct. 20. 1834.

Áldlak, álom, édes felébredés!

Mily balzsam ömle ereimbe,
Midőn itt egy lassu szenderedés
Meglépe e parton ütembe'!

Természet! mily öröm, téged látni,
Ha a beteg kél egészségre!
Ámbár még csak forró hálát bocsátni
Van ereje a dicső kék égre.

Nem hagyál ollós végzet kezére,
Ki nemes köröm közepette,
Midőn ifjuság nevelésére
Élnék, éltem el nem metszhette.

Hogy egészségem virága lehulla,
Testemnek most tűzében, majd jegében,
Kedv, öröm, dal lelkemben elnémula,
Szobám kedvetlen csendességében.

Most, mint a madár, midőn zöld rügyeit
Látja az erdőnek, énekelem
A gyógyulás érzelmit, örömeit
Érzem: élni, mily boldog érzelem!

Betegség előtt az élet csak létel,
Olyan, mint a mindennapi étel;
De öröm az az új kostolónak,
Édes: új kezdete minden jónak.

Áldlak kedves, meleg világosság,
Melyektől vérem mozdulást nyer,
Áldott két elem! az vagy a világ
Testében, mi énbennem a vér.

Mint a virág, melyre nem mosolygott
Árnyékban meleg világosság,
Mint rab, azoktól zárva nyomorgott,
Sáppadt, színe csak halvány pirosság.

Több ennél az ember, a betegedő?
Színét, erejét elvesztette,
Új életre csak bennetek fejlődő,
Midőn minden erős mellette.

Oh játékony kellemes ingerü
Fris viz! ismételt ivásod, mosásod
Után éledek én erősebb erü;
Mily meleg, mily boldogító hatásod!...

Áldlak gyönyörű, halas folyóviz!
Melybe az ősz végső virágát,
Záspát hintek, s egyszerre több, mint tiz
Sik kicsin hal mutatja magát.

Kedvesek vagytok, csendes Küküllő
Partjára torlott piros kövecsek!
S fejér csigahéjak! az enyhülő
Előtt ezeknek is nagy a becsek.

Idvezellek, méreg, fanyar ásván,
Keserü növény, melyet az ész
Más világ részéből is kiásván,
Általa sok láz, szenvedés enyész.

Idvezlégý főleg, oh szelid barátom!
Kinek képét egészségemben látom,
Idvezlégý bölcs orvos, Ópra, barátja,
Segéde a nagy természetnek,
Kinek mély, vizsgáló lelked látja,
Hol bomlott meg zenéje az életnek.

Áldlak, zöld vetés, ősz kikelete,
Melyre szemem örömmel vetem,
Gyenge, de virult léted élete,
Mint aléltvidám új életem.

Látom, teremő felséges természet,
Hogy nemcsak halál készítése,
De a halálból is élet tenyészet
Örök munkád meg nem szűnése.

28. Esztendő utolsó estvéje. 1837.

Még csak egynehány rövid percei
Vannak hátra ezen esztendőnek,
Melyek lejárván, új reggelei
Ébresztenek egy következőnek.

Igy folyt mindig az idő, miolta
Idő van, így is folyand szünetlen;
A ki örömit, fájdalmat kostolta
Az életnek, nem érzéketlen,

Nem hideg, ha elhagynak a multnak
Napjai, s nem jönnek vissza soha.
Fáj ez, önhibáit tudó pirulnak,
Fáj, a kinek része volt csak mostoha.

Ki az ilyenkor, ki nem panasznál
Az élet kevés esztendeire?
Több idő alatt több figyelme volna
Az embernek, cselekedetire.

Életednek melyik részét kívánnád
Vissza, annak lefolyt szakaszából?
Vagy ellenben melyiket nem bánnád,
Ha soha fel nem kelne álmából?

Gyermek lenni újra nem kívánnám;
Csak tündér álmak ennek örömei;
Agg öreg is nem lenni: nem bánnám;
Ingeretlenek ennek érzései.

Az érzésnek ép, rugós erei
Fogékony vezéri az ingereknek,
S a szomjú erőknél ingerei
Szülőji minden boldog örömeknek.

Az életnek gyönyörű virágát
Ohajtanám még egyszer újra élni,
Ah! kész lennék annak ifjuságát
A gyermek- s öregkorral fölcserélni!

Mint tavaszon gyors méhek édelmei
Harmatos virágok mézes kelyhében,
Olyanok az ifjuság örömei
A szerelem s barátság hű ölében.

S ha a férfikor érettebb értelme
Az ifjuságnak édes érzelmével,
S a mi legédesebb, e n n e k szerelme
A n n a k nézne s választhatna szemével:

Balhirt, mézes mérgeket kikerülve,
Ugy tilalmasokra nem törekedni,
Mily biztos lenne, így felkészülve,
A teljes férfiségra emelkedni!

Álmodott dicsőség szédelgése
Ugy anynyi ifjut nem vakitana,
Hogy tanítója, barátja intése
Ellen, pályát s lányt nem választana.

Az ifju, ha fiatal napjairól
Oly gyöngyéden kóstolja örömeit,
Mint a méh a tavasz virágairól
Cseppenként szivja ki rejtett mézeit;

Nem követi a feslett példáját,
Ki csábítással kezdi szerelmét;
Ugy kiméli gyönyörét, mint lánykáját:
Hosszasan éli boldog éldelmét.

S ha az öröm elrepül: ifjúsága
Örvendetes, szép emlékezetébe
Örömmel néz vissza férfisága,
Fáradt szorgalmak s gondok idejébe.

Mint egy nagy kertben folyó viz tükrei
A kéklő eget s virágokat:
A szebb idők eleven képei
Ugy mutatják az ifju napokat.

29. Ugyan év utolsó estvéje. Sz. Udvarhely 1841.

Nincsen az égen sehol felhőfolt,
Szél egyik tájról is nem zúg, nem fú,
Lelket emelő s csillagos égbolt,
Nincs fagy, nincs hó, folyók mozgása lassú,
Vidám napnak nyugodt, nagy estvéje,
Mint nagylelkűnek, végórán, elméje.

Felségesebb-e nem merem mondani,
A nap egyedül, aranyzó lángjában?
Vagy trónján ülve az éj, e mostani
Innepélyes, magas nagyságában,
Koronáson sűrű csillagokkal,
Reszkető ezüsthéjben ragyogókkal?

Imádság, égés, halál harangja
Gombos, keresztes toronyban egy se kong;
A Sirius méltósága, rangja
Kitünik, bár milliók fénye zsibong.
Három király mellett magas kardot von
Egész égen legszebb hős, Ó r i o n .

Ott Perseus, Andromédát ölelő.
Ah! de midőn egyben is ezereket
Lát a csős szem, miért sorolom elő
A számtalan számokat, neveket?
Hány téjútba mennek által hány egek,
Mik nekünk feje homályok, fellegek?!

Van-e, s hol e roppant műnek határa?
S élete vajjon örökkévalóság?
Vagy, mint minket, néhány év közé zára
Az idő: ennek is mulandóság
Lejend sorsa? Nem! Bölcs: teremtetője
Ily világnak, nem semmisítője.

Enynyi dicső fény csak gyászolója
Lenne egy általános pusztulásnak?
A zsarnok idő fekete zászlója
Özönkönyvét árasztaná sirásnak?

Nem, nem lehet ily világ egy t e m e t ő !
Hanem létele céljára siető.

Sötét estvét követ piros hajnalunk,
Elválunk egymástól a válaszütnál,
A sír szélén, ha rendre meghalunk.
De lelkünk feljebb gondol a téjútánál,
Reményünk, hitünk a síron túl néz.
Nem lehet ölö a teremő kéz!...

Ily gondolatimat, érzetemet,
Míg ébren ülok, sorba szedendő:
Elhagyá e percben életemet
A mult tengerébe suhant esztendő.
Üti a tizenkettőt az óra,
Komoly s kedves hatással a hallóra,
Éltünk változásának nagy képe.
Ó év újba szebben által nem lépe!...

A mint nézém az ég dicsőségét,
Hogy a nap elhagyá azt sötétbé:
Vajha mikor elérem éltém végét,
Ily vidám érzettel lépnék más létbe;
Vagy, ha álom minden remélendő:
Szépen alunnám el, mint ez esztendő!...

**30. Simó Ferenc r. katolikus kir. kamrai ügyvédhez,
jul. 12. 1847. midőn a sz. udvarhelyi ref. főtanodának
400 darab ezüsthuzast ajándékoza tőkéül.**

Ha szemek homályosulnak,
Élet hültni kezd vérben:
Sír szélén visszavonulnak
Szégyenülve háttérben

Embernek csak történetes
Viszonyi, különbségi:
Rang, születés, nevezetes
Család, újabb, vagy régi,

Vagyon, királyi adomány,
Szépség, erő, hivatal,
Észláng, ismeret, tudomány,
Miket birt, mint fiatal.

Nem kérdés: mikor temetünk,
Fényes, cimes, cimtelen?
Kérdés: milyen volt életünk,
Nemes, vagy erénytelen?

Kit harang kísér, vár sírbolt,
Esze, szive, szelleme,
Mi lelkesíté, milyen volt?
Mily érdeme, jelleme?

Mely beszédéből, tettéből,
Életében hozzánk szólt,
Belsőjének, külsőjéből,
Képzése hű tükre volt?

Mit tett, mi vala sajátja?
Mit áldoz a közjóra,
Mint igaz, szép, jó barátja?
Vagy nevét fedi pora?

Ha, mikor s milyen korában
Holt meg? gyászhir sorai
Csak ennyik: h iradójában
Nyugodjanak porai.

Holtakról ily ítélete
A lelkiismeretnek,
Miután sír bétemeté,
Mint mérlege életnek.

Te teszed, oh kérlelhetetlen
Biró! ez ítéletet,
Mérve le- s felbillenetlen
Mérleggel az életet.

De ki fél tőled? Csak bűnös,
Nem a tiszta lelkiület,
Ha cél, indok: meg nem szűnős
Igazság volt a becsület.

Nem, nem! S i m ó F e r e n c sem fél,
Csak gonosznak vagy rémkép.
Ő veled mosolyogva beszél,
S ágyból sírba bátran lép.

Fösvény tesz lábát fejéhez,
Várják önrokonai:
Közelítne bár végéhez!
Felriadnak álmai.

Alig húnyja be szemeit,
Hall kulcsok zördületét,
Kizsebelni ékszereit,
Pénzét, végrendeletét.

S i m ó ! egyetlen! kincsedből
Kiosztál életedbe',
Menynyi boldog kényelmedből
Nem juttat szükségedbe.

Hagyományod kiosztója
Férfias lelkületed;
Önmagad végrehajtója,
Mit ír végrendeleted;

Sőt butorid dobolását
Kihallgatád betegen,
S azok szerteszéthordását
Végig nézed hidegen.

Igy, ha fösvény szükkeblőség
Önmagát megbünteti,
A bőkezű nagylelkűség
Ténygyümölcsét szedheti:

Mert édes előérzet is
Annak előtudása,
Hogy késő emlékezet is
Az erény méltánylása.

De kettős örömeélvezet,
Élve, az elismerés,
Mit, mint nálad, nem mérgezett
Gúny s irigység-keverés.

Igy jóltevője magának,
Ki jóltevője másnak,
Nem rabja gazdagságának,
Balítélet-, szokásnak.

Igy van becse gazdagságnak,
Ha erény nemesíti,
S fűszere a boldogságnak
Az öröm; édesíti.

Mindenünk elmaradandó,
Sírba szálló porunknál.
Szép tett szobrunk; nem porlandó,
Legszebb fákja sirunknál.

Kit szerzés szorgalma fáraszt
Munkás férfiségében,
Igy áldást, örömet áraszt
Tette, betegágyában.

Több barátja, sok rokona,
Ha részesül kincsében;
Mit közcélra hágy: korona,
Több erényi fényében.

Amaz eloszlik, távozik,
Mint háza sok butora;
Ebben neve sugározik,
Ez képének szobora.

Im! mi arany színű pupa
Vala: piros bársonyban
Öltözött pillangó, csupa
Szin, új, cserés viszonyban.

Igy virul az emlékezet
Tél' álmából tavaszra,
Ha halál nyújt hideg kezét,
Szobát mér tíz araszra.

S ha majd tompul látás, hallás,
Kétség csüggeszt, lankaszt bágy:
Kísérőink: remény, vallás,
Ha minden egyéb elhagy.

A v a l l á s , mint szivárványív,
Oly vidámon vonz égbe,
S ha szívünk kétségekkel vív,
Révpart örvénymélységbe.

Ültetél erény- s vallásnak,
Fát, melynek gyümölcsei,
Ha gyermeked nincsen, másnak
Áldási, örömei.

Én is látogatásodra,
Hogy sieték ágyadhoz
Kéznyujtva, kézadásodra,
Szólád ezt barátodhoz:

„Magam emlékezetedbe
„Ajánlom: kis őszveget
„Fogadj el intézetedbe,
„Nevelni nagy tömeget!”

Hallám e nyilatkozatot,
Bár csaknem haldokolál,
S ma ily becses ajánlatot
Élve életbe hozál.

Igy azon boldog érzettel,
Hogy áldozál közjóra,
Búcsut válthatsz az élettel,
Ha csendül a végóra.

Mert sírodon rózsásoda
Nevednek oly koszorú,
Melyet fűz ifju tanoda,
Mely, mint ez, örökkorú.

De hiv Szenkovics Katádnak
Viszonti látásáig,
Élj még magadnak s hazádnak
S barátidnak, sokáig!

Ugyan Simó Ferenc lelkéhez, tíz év múlva.

Mindég folyó időárban
S szivben él a S i m ó név,
Nem csak néma levéltárban;
Megújítja minden év.

A történetek könyvének
Él az legszebb lapjain,
Ki helyet nyere nevének
Sok jóltevők sorain.

Ne veddel nevedet egy nap
Iktatá be jegyzőben,
Alapítványunkat e g y l a p
Mutatja jövőndőben.

É n m a g a m s F e r e n c i v a g y u n k
Aláíró iktatók;
Te és én egy lapon hagyunk
Nyomot, k i s a l a p í t ó k ;

Midőn, kik százezerekkel
Enynyit se tesznek sokan,
Eltűnnek pusztá neveikkel:
Előállunk azokon.

H a n i n c s e n e k g y e r m e k e i n k ,
Tettünk s eszünk művei,
Erényeink s emlékeink
Emlékezet őrei.

31. A középszerben megelégedő bölcs.

A középsorsot szeretem leginkább,
Nem vagyok gazdag, sem adós, se fényes,
Nemtelen nemből se; nemes közép kar
Törzsökös ága.

Könnnyü vidámság, megelégedés, jó
Lelkiesméret, takarékos asztal,
Nem feles szükség, csinos öltözet, ház:
Boldog elégség.

Bölcset és gazdát maga a pirult ég
Költ fel ágyából, mikor egynehány nagy
Csillagok dülős helyzetbé, lankadt
Fénynyel enyésznek.

Biboros fellegből is áttekintő,
Elvonult V é n u s halovány; toronynak
Repkedő csókák kerülík keresztjét,
Barna csoportban.

Cseng örömdallal csalogány magányban,
Nagy kövér zöld fű nehezül le kristály-
Gyöngy alatt, melyet megaranyoz a nap;
Kék az egész ég.

Fűszeres dinyék levesitik ínyét,
S pergamenkörtvék, a falun lakónak,
Őszszel ért szőlő; leve télben édes
Kedvet, erőt ad.

A balitélet-, s rabigás szokásnak
Kényszerítésén ki felyül tud élni,
Bölcs az; él, míg sok nem is él, csak élni
Készület: élte.

A középsorsu helyzetje békés,
Mint a csendes völgy felemelt hegy alyján,
Melybe mérsékelt meleg ég, a munka
Terhe gyümölcsös.

Szorgalom, rend s ezt követő haszon, mint
Jutalom; nyíltság, öröm itt van együtt,
Míg amott cimes, palotás nagyoknak
Sorsa olyan hegy,

Mely kevély fővel eget érdekelvén,
Tornyozó sziklán könyökölve fennül
Nézi, hogy könnyebb, s nem olyan veszélyes
Élni alattabb.

A pazér s fösvény kebel: Angolország,
Indiát bíró, az övé a tenger,
S telhetetlen, mint ez, a folyamokkal
Dús is, adós is.

A pazérló kéz, valamint vagyonját
Elfecsérelvén, ha szegény adós lesz,
Ugy tesz éltével, ha leverte kétség,
Mint vagyonával.

Csendesen lejtő folyam önközében,
Mely határpartját soha nem haladja,
Sorsa annak, kit takarékos és bölcs
Rendje vezérel.

32. A zsobrák.

Itt van egy zsobrák, megavult telekjét,
Mint magát rongy, szeny lepi, pince szagja
Ellen s szomszéd fedi szaglását
Rózsa sorokkal.

Tölle a hangyák kamarája gazdag,
Vig, dalos prücskök urokat kacagják,
Mert dohos színü, szagu buzahalma
Buzabogártár!

Ötet a gyűjtés dühe, rozsda rágja
S régiség, moly, szű butorit, vagyonját,
Honn aranyjának vigyorog, künn utca
Gunyja kacagja

Bár igazságos, soha senkinek nincs,
Hogy jogát sérté, pere vagy panasza
Rá, de jóságtól idegen kezekkel
Jót soha sem tett.

33. Az öt szép leány.

Egykor a sok kincscsel biró
Krotona városában,
Zéuksis, hires képiró,
Junó főtemplomában
Többféle diszítéseket,
Női s leányi képeket
Akara az itteni
Polgároknak festeni.

Legelőbb is felszólítja
A város polgárait,
S maga elébe állítja
Annak legszebb lányait,
Hogy művébe élőtűzet,
S szint öntsön: öt legszebb szűzet
Kiválaszt szemlélésül
S példányos követésül.

Ezek, kiket festő szemek,
S ily izlés bírálának,
Kitűnő, gyönyörű, remek,
Első lányok valának,
Ugy hogy a kéz itt ecsetet
Vévén, csak a természetet
Követé hű himzéssel,
De művészi izléssel.

E másolást, hangmesterek!
Ti meg nem tehetnétek,
Bár száz fülemilés berek
Hangját egybeöntnétek.
Ha a dalos természetet
Felyűlmuljátok: érzetet

Csak úgy nyomtok szivükből,
Vagy könnyeket szemükből.

De én, mint költő, tehetem
Azt, mint Zeuksis teve,
Kinek kedves képzeletem
Tárgya, Mária neve,
 És az ő öt leányai
 Szépség, jóság példányai,
 Kiknek hű, talált képek
 Költés nélkül is szépek.

Ha festő volnék, templomban
Festenék minden erényt,
Női s leányi idomban,
S közikbe öt szép szerényt,
 A ti nevetekkel, kikre
 S kedves gyermekeitekre
 Egy házasság istene
 Virágokat hintene.

S míg mások áhitatosan,
Mélyen imádkoznának:
A kis fíjak játékosan,
Szabadon sétálnának,
 És anyjokra s fiaikra,
 A föld ártatlanaira
 - Mosolygó pillanattal
 Nézne le egy védangyal.

Hogy ily szelid, bölcs nevelés,
Ily anyai szeretet,
Igy kostoljon öszvekelés -
S keresztelés - érzetet,
 S ön leánysága rózsáit
 Lássa, látván öt lányait:
 Ez anya boldogsága,
 Az élet ritkasága.

Leányok! örökösei
Anyátok erényinek
Hogy ti az ő gyermekei
Valátok, mindenkinek
 Erről csak azzal feleltek,
 Ha oly lányokat neveltek
 S fíjakat, mint anyátok,
 S élete lesz példátok.

Zengd őket, Muzsám, versiden!
Oh! ítéljete szeliden,
Hogy utatokra, szép lányok,
Mindég emlékrózsát hányok!...

34. Keresztelése egy várt fiunak, míg atyja országos követ vala.

E fiu nemcsak atyjának
Édes gyönyörűsége,
De családja - s hazájának
Öröme; reménysége.
Két lányában az anyának
Ha él már kedves képe:
Uj csillaga az atyának
Egén is elélépe.

Teljes a szív kívánsága!
Hozzon fájának zöldága
Virágot és gyümölcsöt,
Szépséget, jó erkölcsöt.

Az anyának egy pár mássa
Nőjjön e két virágból.
Hazánk is az atyját lássa
Nőni ez uj kis ágból.

Adja az ég, hogy érdeme
Által tündököljön neme!
Legyen - kéri a ház s pap, -
A kis csillagból egy nap!

Nekem, jósló, részvételem
Biztos előjelt keres,
S talál is, mint én képzelem,
Mert a korszellem kezes
E fiunak jövődjé
Íránt, hogy ő idővel,
Akkor, mikor tán nemzője
Magányban él ősz fővel:

Honfi gondolkozásában,
Érzetében, szólásában
Követ-képét atyjának
Viszszaadja honának.

Minek nincs árnyékos fele?
Van oly nagy s kicsin háza?
Hol a fa, melyet ősz szele,
Egyszer is meg nem ráza?

Gazdagságnak, boldogságnak,
Mint rágó férgek virágnak,
Ellenségi: gyűlölség,
Rágalom, vagy irigység.

De jó s boldog gyermekidtől
Ha körül vagy kerítve,
Legyél baleseményidtől
Bár néha keserítve:

Boldogságtól ez meg nem foszt.
Boldog, ha ily örömet oszt,

Atya, anya vejével,
Hű férj szép, jó nejével.
Bird India gazdagságát,
Ülj bár királyi székbe;
S ily öröm hijánosságát
Tedd a kincscsel mértékbe;
Tedd mellé a dicsőséget:
Betölti az ürességet
Arany korona, nagy nem?
Szivednek visszshangja: „nem!”

35. Gr. Bethlen Éliza nászán. 1828.

Az aszszony a férfiunak,
Ki felett sok gondok fúnak,
Az élet köve helyébe
Virágot hint ösvényébe;
Vagy virág helyet könnyeket,
S így is a nehéz köveket
Bár mindig el nem háritja,
De legalább meglágyítja.
Hódol szívnek erő, elme,
Ha egy szép nőnek kérelme,
Szemét fedvén köny-patyolat,
Nekünk édes parancsolat.
Hív nő gyöngédség által győz,
Mord kedélyt, haragot előz.
Nem a terves ész fényében
Nem: az é r z é s melegében.
Szed a férj oly éldeletet,
Mely könnyit terhes életet.
Hideg a föld minden bölcse
Sokszor, hogy a búst felköltse
Az élet komolyságából;
De egy nő mosolygásából
Nyilik oly öröm hajnala,
Melynek bibor-lágy fonala
Az élethez vonz s köt minket,
S balzomozza sérelminket.
Kéblében, arcán, hű zárban,
Egy rózsza, aranypohárban,
Női szépségben az erény;
Vonzóbb a szépség, ha szerény.
Ha idegen gyönyörűség,
Szerелеmben könnyelműség

Tág férj előtt nem tilalmas,
A hív nő mégis bizalmas,
Férjét csókolja fijában,
Fiját csókolja atyjában;
S ekkor erénye tüköre
Hogy néz a hívség-sértőre?
Ugy, hogy a könnyes szem, jó szív,
Hűtlent hűségre visszahív.

36. Az anya. Gr. Bethlen Ferencné, gr. Bethlen Károlinához.

Mihelyt a leány anya lesz,
Ez benne nagy változást tesz,
Már csilapultabb érzélem
Felett álló az értelem.

Regények Elizioma
Gyümölcsös kert leszen már;
Üres öröm lilioma,
Már haszonnak helyén kár.

Gazdasszonyi kissebb körből,
Boltból, asztalról, tükörből,
Legszebb viszfény a háziság,
Nem regényes kíváncsiság.

Vonzóbb volt a város, társaság
Eddig? Így érze, mint lány?
Most elszórakozás káros,
Hasznosabb házi magány.

Most módor, öltözet szerény;
Most szemekből érzet, erény,
Öröm, könny úgy sugározik,
Mint ha rózsa harmatozik.

Szerelmes szív sebet nem kap
Szemétől anynyi ízben;
Szelidebb az, mint a hó nap
És a kék ég a vízben.

Már bizodalom és kétség,
Aggodalom és reménység,
A mosolygás a siráshoz
Közelebb vannak egymáshoz.

Felejtve a leányságnak
Repkedő örömeit,
Éldeli az anyaságnak
Már forróbb érzelmeit.

A nemes Kornéliának,
Szép s szelid Károlinának
Mellén, nyakán gyermekei
Most a legdrágább gyöngyei.

A lánykori gerlicei
S fülemilei nyögés,
Zongora, lant: gyermekei
Közt anyai gyűgyögés.

Ha kisdédét elaltatja,
S majd felnyilik pillanatja,
Anyjára néz és mosolyog:
Oh! itt az anya mily boldog!

**37. Gr. Torockai Miklósné, gr. Bethlen Johanka
Esztere keresztelésén, feb. 4. 1826.**

Mikor legszebben rózsája
Korod: atyád szép kertjében,
Citrom-, narancs-üvegháza
Mellett, a kert egy szögében,

Szerete ártatlanságod,
Mint lány, virágot nevelni,
Most már van egy szebb virágod,
Csókkal öntözni, miveln.

Vágyol, hogy a gyors Aranyos
S lassu Küküllő mentében,
Ne lenne szebb lányos, annynos
Leány, és anya, nemében?...

Vágyol, hogy bár szép s jó lenne,
S nőne Esztered rózsává?
És hogy magad élnél benne?
Neveljed hát Johankává - ...

38. Egy jó nő képe. Gr. Bethlen Sándorné, b. Kemény Máriához.

Itt egy férj gyönyörüsége;
Nevelni, mint felesége
Nevel házában lányokat,
Kertjében oly virágokat.

Képei ifjuságának
A kellemes, jó anyának
Leányi, a szelidségben,
Jóságban, szerény szépségben.

Méltó, első tekintetre
Szeretetre, tiszteletre;
Örök homlok vidámsága
Látható lelke jósága.

Milyen nyájas a nagyságban!
Milyen nagy a nyájasságban!
Ez erényes nő, Dácia,
Egy mostani Oktávia.

Bántanám szerénységedet,
Ha kifejezném nevedet,
De e rólad vett hű rajzon,
Jó nő, megismer egész hon.

Mint egészket fentartani,
S mégis egyenlőn osztani
Szeretetet: egy oly eset,
Mit alig látunk s keveset.

Sokasodnak unokáid,
Mint anynyi öröm-rózsáid,
Kik karján egy meleg ölnék
Korán erényt örökölnék.

Mily tiszta öröméldelés,
Ha szépség, jóság, nevelés,
Háziság, erény, hit, kellem
Egy házban virágzó jellem!

Az nemesít, a mi saját.
Nem vetem aranyalmáját,
Az igazság mérlegébe,
Az erény üres helyébe,

Az édes hízeltetésnek,
Nem műve önmivelésnek,
Csak a természet kegyelme
Mind szépség, mind jeles elme;

Jóság: tulajdonítandó,
Mint saját kincs; úgy állandó.
Ah! e szép család körében,
Érzé lelkem több évében,

Mint egyesül a tisztelet
És a valódi szeretet!...
Itt a szépségnek ingerét,
Az ifjúkori piperét

Az anya bizza lányára,
Nem cicomázza magára,
Ha a gyöngéd hirü házhoz
Szerelem szép ifjakot hoz;

Nem, mint hol anya hibáji
Miatt az arc lankadt báji
Elhullanak a leányban,
Elfelejtett, bús magányban.

**39. Hegedüs Sámuel tanárhoz, midőn mint hitszónok
költöznék Kolozsvárra. 1829. Nagy Búnon.**

Sohajtság, sokszor könnyezés
Minden helyről a költözés,
Melyhez hozzá édesedtünk,
Bár ott is néha szenvedtünk.

De édes a kötelesség
Annak, kit a közkedvesség
Hivatásában kísér, hív.
S emlékezetéhez is hiv.

Te már hitszónok székében
Élsz, népes fényes körében
Bámuló hallgatóidnak,
Számos látogatóidnak.

Én itt élek, szép, kinéző,
Zöld dombon, eget csipkéző,
Piros felleg alatt; itt, hol
Legtöbb fülemile dalol,

Csengve, csörögve, csattogva,
Éjfélig hajnaltól fogva.
Fáji fölött az erdőnek,
Menynyi szép csillagim jönnek!...

Oh! az égnek kék tengere,
Rét, mező virágos tere
Mind enyim; dús szinnel, hanggal,
Nem lármás zajjal, haranggal.

Mint városon, hol ez reng, kong,
Hol néphullám tolong, zsibong,
Hol, ha szobád be nem zárod,
Az egész nap vendégtárod.

Mint a méh tavaszon s nyárban,
Mézét gyűjt üres raktárban,
Melyből, ha bezárja a tél,
Mint éléskamarából él:

Gyűjtök én is a vénségre,
Vágyva csak egyszerűségre.
Irok is, ha versláng éget,
Éldelve gyönyörűséget.

Haszonra nem nézek evvel,
Rózsát gyümölcsért ki nevel?...
Édes, rövid csalódásban,
Melyben élek, versírásban,

Idves örömet éldelek;
Szebb valót birni képzelek,
Mit a szív kincsben keresi,
A boldogságot, a mese

Igy hamarabb létesíti,
Ha napomat édesíti,
Bövség, divat, rang, fényűzés
Boldogit, vagy nélkülözés?...

Bársonyon vagy gyepen ülünk?..
Melyik boldogabb közülünk?..
A ki meg van elégedve,
S több a jó, mint a rossz kedve!..

40. Az élet, Ánákreon nézpontjából.

Pohár e kurta élet,
Most benne viz, s virág van,
Méreg, vegyítve mézzel;
Majd ez, vagy az, külön is.
Maga a pohár cserép, csont,
Arany, ezüst, üveg, fa.

De boldog a halandó,
Kinek e pohárba mindég -,
Legyen ez cserép, üveg, fa -,
Vidám öröm piroslik,
Megalégedés virágzik!...

41. Vigasztaló.

Midőn a szép Beátrix
Megérkezik Budára:
Vele, várt menyasszonyával
Mátyás király menyegzőt
Tartván, magas szokással,
Aranykehelybe a bor
Ezüsthordóból ugrott.
Mauzol király szerelmes,
Hív, nője, Ártémizi
Még ifju férje hamvát
Ivá arany pohárból.
Oh! szép, erényes asszony!

Ámbár a bíboros nászt
A gyász hamar követte;
De aranypohárba' is nem
Hideg hammu a hammu,
Ha kiálszik abból éltünk?
Fazakasfiból király lett
Agatókles asztalánál,
Arany s cseréppohárból
Ivá borát, cserélve.
Jelen s elébbi sorsát
Szem elé akarta tűzni:
Egyforma lelkeségét,
Örömet, elégülését
Maga, nem szerencse adta.
Királyok és királynők!
Igazat ki mond tinéktek?
Bölcselkedő s a költő.
Királyokat temettek
Hajdan ezüstvederbe;
De a sír ezüstbé is sír.
Az aggodalamakat, bút
Örömbbe jobb temetni.

42. Télderítő.

Havas már medvés Hargita.
A hideg házba szorita,
Kertünkben a fűtőhöz!
Vad zordon ez időköz!
Zúg észak puffad torokkal,
Magas fenyűkkel, tornyokkal
Süvöltözve küszködik,
Kastélyokba ütődik.
A telet küszöbig hozva,
Hóval van már párkányozva
Házak fala, ablaka,
Fejér az ég s éjszaka
Ha szemed hinti hóporral,
Üzd örömmel, tüzzel, borral
Teledet tűzhelyedről,
Bút, gondokat fejedről.
Mint a hó alatti fűben,
Zöld homoródi sűrűben
Meleg forrás folydogal:
Kedves, télben, örömdal.

De tavaszi s téli egen,
Hajnalszin: ifjún, öregen,
Örömben szerény módor,
Illedelmes, bár vidor.

Az ily öröm, téli tavasz
Öröm s gond közt is a kopasz,
Bármint kerüljed, beér,
S majd három sing szobát mér.

Jelenkorod bizonyos kincs,
Az élet ma van, holnap nincs.
Használd az időt, légy bölcs,
Keserübe édest tölts!

Boldogság a közép ösvény,
Hadd égjen a gazdag fösvény
Szomja szegény lelkében,
Gazdag szegénységében.

Ha ma láthatnád károdat,
Mely holnap éri házadat:
Nem lenne rosszabb ennél,
Boldogtalanabb lennél.

Legyen előre elfedve
Az élet bánatja, kedve.
Ha öröm, a mi ránk vár,
Édesebb; könnyebb, ha kár.

43. 1827-évi híres szűret. N. Búnon.

Szép, őszön is az esztendő,
Mikor vigan szüretezünk,
Mikor gondokat üzendő
Örömeket szaggat kezünk.

Édes szorgalmunk gyümölcse,
És a gyümölcs vérszin leve
Kedvünket örömmre költse
A szűreti öröm heve.

Aranyzott s kékellett tegnap
Fürtös csüngő gerezdeken,
S ma pirosan önti a csap
A szőlőt minden hegyeken.

Örömtelen ősz, mostoha
Ott az ország, a hol omló
Must vérhabja nem zúg soha,
Karót kerül csak zöld komló.

Im! Bachus, Nimfa Semele
Már serdülő fiatalja!...
Szép mosolygó Venus vele
Bércen ülve látja s hallja,

Csörögnek vastag források;
Itt némelyek ebédelnek,
Amott húrost lőnek mások,
Itt zsákot nyomva szökdelnek:

Mint barackfát, még zöldelőt,
A vereslő szőlőveszsző:
Ugy öleli az ölelőt,
Lány, ifju itt, két szerető.

Távol Ámor művészkedik,
Mig Vénus s Bachus cselt nem vél,
Kezei közt nevededik,
Ernyős, piros szőlőlevél.

Melyből árnyékos hajlékat
Emelve, szeme hunyorit,
S ily két szerelmes játszókat
Sűrű sátor alá borit.

Bár a nap-hév erőtlenül;
Hull a diófa levele;
Ága közt kedvetlenül
Fú keresztül az ősz szele;

De vig örömünk gondatlan.
Ne tégy ráncos itéletet.
A míg homlokod ráncatlan,
Örvendve éld az életet.

Ha Isten, mint most, bővkezü,
Aratásban és szűretben,
Ember, te se légy szűkkezü
A jótékony szeretetben.

Adjon Isten jövődőben
Sok ily áldást, tenyészetet,
Buzában, mézben, szőlőben
Sok száz ilyen huszonhetet!..

44. Méla érzemény.

Lengedezve reszketének
Ezüst nyárfalevelek,
Hol engemet környezének
Mély andalgás, hús szelek.

Méhtábor zugó zápora
Zengett, de nem láttatott,
Virágok aranyszín pora
Egyről másra szóratott.

Lassan zörrene egy zöld gyék,
Hőségtől égett fűbe',
Szája tüzelgő, feje kék,
Besuhana gyepübe.

Gyér felhő zilált pamutja
Csak néhol fejrüle,
Bizonytalan helye, útja
Keskenyüle s terüle.

Ég, hegyek nyílt meszszeségben
Egymással vegyülének,
Mozdulatlan csendességben,
Elöttem kékelének:

Magas füstoszlopot húza
Az ég zöld erdő között,
Az ingatag zsengetés búza
Pirosulva szellőzött.

Hogy ledülék szenderedve,
A nap délponton hevült,
Nyárfámnak megkisebbedve
Árnyéka, északra dült.

Felébredek, s már keletnek
Fordult a fa árnyéka,
A nap pedig enyészetnek,
Enyhült lángfolyadéka.

Boldog érzés! édes remény!
E jelben téged láték,
Derül a méla érzemény,
Emel a szende játék.

Ha egyik kezéd estvére
Mutat, s más keletnek
Mutat rózsás reggelére
Uj, kedvesebb érzetnek.

Ha hunyik egyik elmuló
Öröm maga, árnyéka,
Te vagy, remény, egy viruló
Uj öröm sarjadéka.

Te! mint a vizenyős fűben
A kis nefelejts élénk,
Mosolyogsz könnyes szeműben,
Ha lelke kétes, félénk.

45. Homoródi fürdőn, aug. 10-én 1838.

Mint egy ártatlan leányka
Öntözgeti virágát,
Ha az lankadt halaványka,
S meghozza ifjúságát:

Ha otthon gond kedvetlenit
Ezen kisasszonyhava,
S az öröm s tréfa sava
Minket is úgy elevenit.

Szénsavanyt apró gyöngyökben
Fejt itt ki a cukor s bor;
Igy vidul itt a komor
Lélek élénk örömben.

Mint e vén kövek ostromba
Tömege, hidegsége:
Öröm nélkül oly goromba
A gazdag fősvénysége.

Legyünk, mi, barátim, mint ők,
A tornyos keresztetek,
Örökké zöld fenyvesek,
Vig örömindben zöldellők.

46. Hazai föld látogatása.

Elébb csak egy fán, s csak hamar a veres
Tornyon köszöntél, Csejd, hegyes, ős hazám!
Téged sok esztendő után ma
Látni jövök meleg érzelemmel.

Némán beszélnek gyermeki tettimet
S játékimat már agg, de azolta még
Gyümölcsöző körtvély- s egyéb fák.
Könnyes öröm, titok, a mit érzek!

A képzelődés összevegyül zavart
Emlékezettel, lelket elnyomod,
Ah! szende kedves bukomorság,
Képzeteim bonyolodva dúlnak!...

Ifjit honunknak még komoly ősze is;
Hát most, midőn ily énekes a mező,
Kélik a menyiny, zöld az erdő,
Hát az is, a mi legédesebb, fáj?!...

Rólad, cseresnyés hegy, mi emelkedik?
Itt mély sohajtás lengedez, ott virul
Nyájas mosolygás, ettől arcom
Felderül, és melyem olvad attól.

Ott a regényes szurdokokon nyögött
Azon legelső gerlice, melyet én
Hallottam, itt ugrála fütytyös
Sárga rigó, piruló gyümölcsen.

Oh! akkor én is sárga rigó valék,
Epret, cseresznyét csipkede kis kezem,
Azt hittem akkor: minden édes,
A mi piros, az egész világon.

Azt hittem én, hogy mint az eper s virág,
Öröm, haszon, kár nélkül az életen
Keresztül, együtt lesz örökké,
Rágalom és panasz ize nélkül.

Itt egykor alvám; ott akarék bogáncs-
Kóró kehelyből inni elébb vizet,
S egy szép leányt láték azonban
Rám mosolyogni szerény ajakkal.

Emlékezem, mily bájos italt ada
Olyan bokálból nékem az ő keze,
Mint e virágnak kék harangja,
Musa! te, oh te valál azon lány!..

Oh Musa! nálad nélkül az állati
Kíváratoknál emberi elme, szív,
Feljebb a mint nem tudna lépni,
Tiszta öröme se lenne képes.

Oh! gond között, vagy mély tudományi ránc
Után, be sokszor, sokszor elöntözéd
Uj vidulás szent balzamával,
Lelkemet elragadó hevében!...

Azolta, mily sok szaktudományokon
Által repültem, gyűjteni jót, igazt,
De boldog izlését azok közt
Képzeletem, veled élve, lelte.

Azolta látám, fondoros útakon
Álnok hamisság, könnyűü hizelkedés
Milyen sokat főpolcra juttat,
Mily keveset s nehezen szerénység!..

Látám magát és székit elébb-elébb
Miként taszítá egy hiu hajladó
A hivatalban, mint a házban
Lépik a francia nyelvtanító.

Látám: amott más gyáva, irigyleni
Mily hosszason nem fáradta, látva, hogy
Közvélemény őt ostorozza,
S azt koszoruzza, ki nálla ifjabb.

Hallám miként nyög nagy palotákba' rab-
Kánári sorsán, hogy szabad életet
Ezüst kalitkában nem élhet,
Mig filoméla dalolt a hársfán:

Mig ifjúságom kellemet éldelém,
Mig lantomon én daljaimot verém,
Polgári fénynél, hivatalnál,
Izletesebb megelégtetésben.

S menyinyit vegyített gyermeki s ifjui
Szép napjaimhoz férfiúság-korom:
Hideg tapasztalás, lehangolt
Büszke remény, csilapult csalódás!

47. Bucsú a Musától. Aug. 10-én 1832.

*Midőn a költő, mint megválasztott tanár a
bölcseletben, Sz. Udvarhelyre készült N. Búnról.*

Egy homályból más boruló homályba
Lépdegel lassan ez a hold, az élet,
Most egész, fél, majd apadó reménnyel,
Mig elenyészik.

Mint tavasz- s nyárnak szakait köszöntik
Rendre más színű s fajú új virágok:
Változó gondok, s örömek tenyésznek
Ifjú korunkban.

Ah! de nincs oly bu leverő hatalma,
Nincs olyan kétség, sanyaru csapás, gond,
Melyben orvosszert te varázs erőddel
Adni ne tudnál.

Téged, oh legszebb, melegebb dalommal,
Ami csak folyhat hevülő melyemből,
Üdvözöl lelkem, ma talán utószor
Kékszemű Musám!

Én a szép Hellász koszorus dalossit
El nem érhetvén felemelt zenében,
Egyszerűn csengő, dagadó dalom, mint
Kis csalogánynak.

Tengerét, a sóst, keserűt, viszongó
Életünknek, csak te vegyited édes
Folyamokkal, nyom ha nehéz valóság,
Képzelet enyhít.

Balkezed titkon szemedet törölte
S könnyeim gyöngyére remény virágít
Hintezi jobbod, mikor én lecsüggő
Arccal epedtem.

Kostolám áldott kegyeid malasztját,
Kostolám én is veled, e halandó
Rosszakon felyül, örömét a boldog
Lelkesülésnek.

Nem haszon, dicsvágy, hatalom, szerencse,
Csak gyönyör, kellem helye, Musa, pályád;
Olyan élet foly közepén keresztül,
Mint az aranykor.

Általad nyertem helyet én, ha nyertem
Lantoló karban, dalom ömledezvén
Szende húrokról, suharos hegyek közt
S völgyi magányban.

Mert aranypálcát, koronás hatalmat,
Biboros bölcsőt, születési címet,
Kincset a sors bár szabadon tetézhetsz,
A kire tetszik:

Pindarost alkotni, csak a te műved;
Attilát, Achilt te teszed szeliddé,
Lantot adsz láncsát letevő kezébe,
Zengni szerelmét;

Sándor, a híres, nemes általad lesz,
Szépnek utat nyit kebelébe, Hómért
Zárt, arany, féltő katulyába hordoz
Tábori zajban:

Sőt, ha egy erdős falu gerlicéje
Folyamodban megferedett s ivott: szent
Ihletéssel Filomela lészen,
S majd maga Saffó.